

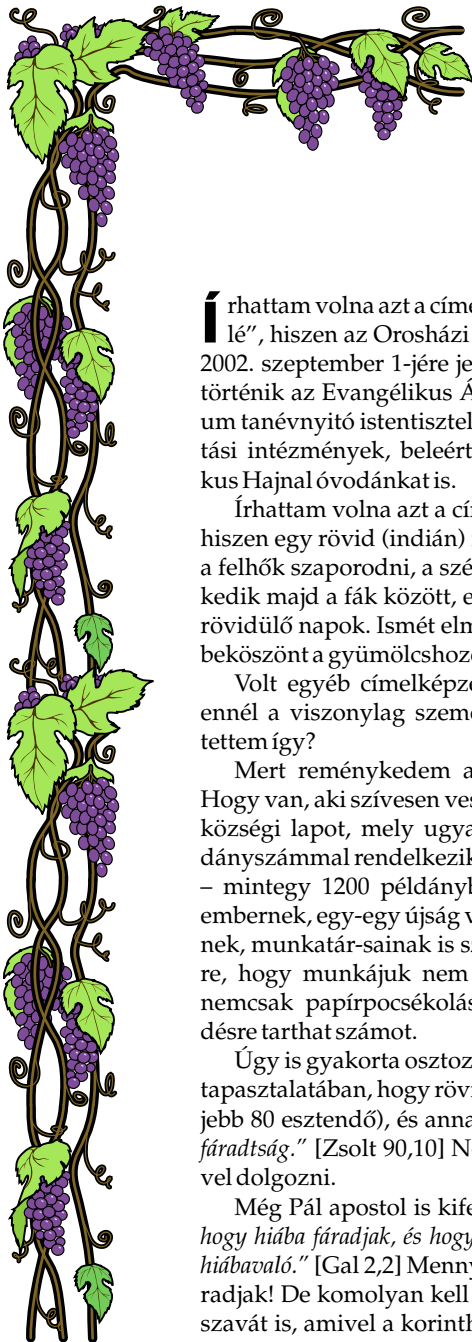

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

IX. évfolyam 4. szám · 2002. szeptember hava

Szeretettel köszöntök minden Kedves Olvasót!

Hiába vagy hátha?

Írhattam volna azt a címet is, hogy „Arcal a tanév felé”, hiszen az Oroszházi Harangszó újságunk éppen 2002. szeptember 1-jére jelenhet meg, amikor is megtörténik az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanévnyitó istentisztelete. Újra dolgoznak az oktatási intézmények, beleértve természetesen evangélikus Hajnalóvodánkat is.

Írhattam volna azt a címet is, hogy „őszköszöntő”, hiszen egy rövid (indián) nyártól eltekintve kezdenek a felhők szaporodni, a szél is mozgalmassabban közlekedik majd a fák között, esőcseppek várhatók, kőd és rövidülő napok. Ismét elmúlt a nyár, az érlelő nyár, és beköszönt a gyümölcsöző ősz.

Volt egyéb címelképzelésem is, végül maradtam ennél a viszonylag személyes megszólításnál. Miért tettem így?

Mert reménykedem abban, hogy van olvasónk. Hogy van, aki szívesen veszi kezébe e szerény egyházközségi lapot, mely ugyancsak szerény kiadási példányszámmal rendelkezik, hiszen – az igények szerint – mintegy 1200 példányban jelenünk meg. Minden embernek, egy-egy újság vagy újságocska szerkesztőinek, munkatársainak is szükségük van arra az érzésre, hogy munkájuk nem hiábavaló, nem felesleges, nemcsak papírporcsékolás, hanem valóban érdeklődésre tarthat számot.

Úgy is gyakorta osztozik az ember a zoltáríró élettapasztalatában, hogy rövid az életünk (70 vagy legfeljebb 80 esztendő), és annak is „nagyobb része hiábavaló fáradtság.” [Zsolt 90,10] Nehéz a hiábavalóság érzésével dolgozni.

Még Pál apostol is kifejezte ezt a kívánságát: „Nehogy hiába fáradjak, és hogy eddigi fáradozásom se legyen hiábavaló.” [Gal 2,2] Mennyire fontos: nehogy hiába fáradjak! De komolyan kell vennünk egy másik ihletett szavát is, amivel a korinthusiakat biztatja így: „Ézért,

szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiabavaló az Úrban.” [1Kor 15,58] Előbb önmagára vonatkoztatva fejezi ki, hogy nem szeretne hiábavalóan dolgozni, de azt is tudja, hogy munkatársait, vagy testvéreit is szükséges biztatni: „fáradozásotok nem hiabavaló az Úrban.” Ekkor azonban másokat biztat!

Ugyanakkor nagyon fontos lenne az is, hogy csökkenjen egyházközségünkben a lelki közömbösség, és nemcsak ostoba, hazug, sátáni pletykákra kapnánk fel a fejünket, figyelni oda kárörvendve, hanem tiszta lelki értelemben ébredezni kezdenénk itt, ebben a gyülekezetben is. Amikor az ország más területein lassan, fokozatosan, de telnek a templomok (teológus diákjaink mesélik), ébrednek a lelkek, közelednek Istenhez, akkor nekünk sem lenne szabad érzéketlen, élettelen állapotban csak vegetálni.

Szeretettel köszöntöm a Kedves Olvasót, s abban reménykedem, hátha valamikor ébredezni kezd a szívünk, hátha nem volt hiabavaló a kegyelem esztendje! Lk 13,6–9: „Azután ezt a példázatot mondta: »Egy embernek volt egy fügefája a szőlőjében, és kiment, hogy gyümölcsöt keressen rajta, de nem talált. [7] Azt mondta erre a vincellérnek: Íme, három éve, hogy idejárom gyümölcsöt keresni ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki, miért foglalja a földet hiába? [8] De az így válaszolt neki: Uram, hagyj meg még ebben az évben, míg körülásom és megtrágyázom, [9] hátha terem jövőre, ha pedig nem, akkor vágd ki.»

Ha pedig nem, akkor vágd ki... Ha pedig nem, akkor... Ha pedig nem... Ha pedig... Ha...

Egyszer „hátha terem.”

Ribár János

Találkozások? Elmaradt találkozások?

Akiket az Isten elkényeztet és mégis közömbösek maradnak?

Hihetetlenül érdekes, hogy két éven belül Isten két hatalmas lelki ajándékot adott nekünk, két nagy jelentőségű történéstre került sor: volt egy Országos Evangélikus Találkozó és volt egy Nagy Találkozás. Utóhatásuk, mint tóba dobott kavicsé. Akkor, pár napig vetett mindkét esemény egy kis hullámot. Utána újra elcsendesedett minden, mint a sivatagban vagy a temetőben.

2001. augusztus 18–19-én a III. Országos Evangélikus Találkozó volt. Számítottunk az ország minden részéből ideérkező evangélikusokra, akik jövetelükkel,

Harmadik Országos Evangélikus Találkozó

2001. augusztus 18–19.

énekükkel, jelenlétükkel, szavukkal, lát-hatóságukkal bizonyosságot tettek az Úr Jézus Krisztusba vetett hitről. Bizonyosságot tettek egy olyan városban, amelynek a gyökere evangélikus, de mára már ítélet nemcsak langyosan, hanem ellenségesen kezeli. Félelmetesen érdekes szociológiai jelenség az amorf pogányság. Egy olyan városban, ahol fájdalmas módon tapasztalni a lelki-szellemi kiüresedést, a kultúra alacsony szintjét, egészen a testápolás érzékelhető (szagolható) hiányáig. Éppen a szellemi-lelki szaharitiszre (Szahara-betegség: olyan a lélek, mint a Szahara) való tekintettel reméltük a pozitív, lelkesítő, megelevenítő hatást az Országos Találkozótól.

A kétnapos találkozó – Soli Deo Gloria! – jól sikerült. Sokan eljöttek az országnak ebbe a (Dunántúlról nézve) messzi, román határ közeli településére, hogy elhozzák élő hitük lángját, hátha meggyújthatnák itt is az élő hit és a lelkesedés lángját.

Sokfelé megfordulok az országban, s nagyon sok helyen felemlgetik a Találkozót, s az átélt élmények után gyakorta felteszik azt a kérdést is, volt-e hatása a helyi gyülekezetre, az orosházi evangélikusokra ennek a Találkozónak? Kérdezik, többen járnak-e templomba? Élénkebb lett-e a gyülekezeti élet? Kérdezik, csökkent-e a társadalmi temetések száma? Több-e a keresztelés? Több-e az esküvő? Vagyis kérdezik, milyen maradandó

hatással volt az orosházi evangélikusokra a III. Országos Evangélikus Találkozó, amelyre mintegy 3000 evangélikus jött el, akikkel két napra zsúfolásig megtelt a hatalmas templom?

Természetesen a válasz nem lehet illúzióromboló, de az igazság keskeny ösvényen is meg kell maradni. Illúzióromboló lenne a tóba dobott kavics verte hullám képével élni, de a juhásznak is mindig igazat kell mondani (nemcsak Mátyás király előtt). Az igazmondó juhásznak igazmondó pásztornak is kellene lennie.

A színtiszta igazság pedig az Isten meglepő kegyelme, hogy éppen Orosházát ajándékozta meg a III. Országos Evangélikus Találkozóval. Ha valaki mégis olvasná ezeket a sorokat, a saját szívébe tekintve meg tudja állapítani, neki személy szerint mit jelentett ez a Találkozás az ország evangélikusaival, és rajtuk keresztül az élő Krisztussal. Ha volt ilyen élménye...

A rendezvény sok millió forintba került, aminek $\frac{3}{4}$ -ét az Országos Evangélikus Egyház fedezte.

Ám Isten nem fukar. Mennyei látószögből feltűnt neki a gyér visszhang, a csekély lelki következmény, ezért újabb, még tágabb ölelésű, fantáziadús ajándékkal lepte meg „Ninive-Orosházát”. Az előbb említett Találkozót néhányan nagyon akartuk, s megtettünk érte mindent, hogy (Paks és Csömör után) ide kerüljön hozzánk. Volt lobbizás, kérvényezés, ahogyan bizonyos események előtt szokásos, és ez így van rendjén. De kaptunk Istentől egy még nagyobb ajándékot, ami már az egész várost volt hivatva megszólítani, s ennek a neve volt a Nagy Találkozás, amelyre 2002. május 3–5. között került sor, egy békés hétvégén, 3 nap, 3 helyszínen, azaz összesen 9 alkalom. S ráadásul ez a 9 alkalom nem is valamelyik gyülekezet templomában vagy épületében történt meg, hanem teljesen világi terepen. Ez 9 alkalom egyszerűen az ölünkbe hullott. A Timóteus Társaság (egy nemzetközi alapítvány) célja, feladata minden eszközzel hirdetni az Úr Jézus Krisztust. Mozifilm segítségével is. Ha már az emberek nem nagyon hallgatnak a templomokban hirdetett ígére, felkínálják azt moziban, művelődési, vagy közösségi házban. Végül a 9 alkalommal mintegy 900 fő látta a *Jézus élete* című filmet, és a filmmel összefüggésben hallgatta az élő hitű bizonyosságtételeket. Ennyien vittek el csomagot, kitölthető formanyomtatványt. A vetítések természetesen ingy-

nesek voltak, minden kiadás a Timóteus Társaságot terhelte. Ők készítették a plakátokat, a szórólapokat, ők hívtak ide szendvicsembereket a reklám érdekében, ők fizették a termék bérleti díjait, a közreműködők kiadásait. Ez a rendezvény is több millió forintba került, amihez a helyi egyházközségek csak szerény összegekkel járultak hozzá.

Az egyedüli érdekes azonban az, hogy Isten milyen két fantasztikus lehetőséget kínált fel nekünk, ezen a településen. Az utolsó ítéleten, amikor mindenkinek meg kell jelennie Krisztus ítélőszéke előtt, kiderül majd, éltünk-e ezekkel a gazdag és gazdagító lehetőségekkel? Vagy továbbra is süketek, vakok, közömbösek, kicsiny hitűek, vagy esetleg hitetlenek maradtunk-e? A Timóteus Társaság egyik szervezője érdekes arccal, furcsálló tekintettel, de nagyon óvatosan fogalmazta meg, hogy sok helyen jártak már ugyanezzel az ajánlatukkal, de még sehol ennyi közömbös, érdektelen, sőt ellenséges emberrel nem találkoztak, mint Orosházán. Pedig a II. világháborúhoz kötődő, veteránmúltjáról híres bányászvárosban, Salgótarjánban is jártak, ahol szeretettel fogadta a Társaság képviselőit még a város vezetősége is, tömve voltak a mozik, kultúrházak érdeklődőkkel, és utána

A Nagy Találkozás

OROSHÁZA

2002. május 3–5.

is nagyon sokan jelezték, hogy milyen nagy hatással volt rájuk a *Jézus élete* című csodálatos film.

Akiket az Isten elkényeztet és mégis közömbösek maradnak? Vagy esetleg még inkább ellenségesek lesznek? Erre a kérdésre nem nekem kell válaszolnom. A postás nem felelős azért, hogy a kikézbcsített levelet elolvassa-e a címzett. Kézbesítjük a leveleket, a szent leveleket... az alkalmak ezt a célt szolgálják, a kézbesítés célját. Isten ügyének postása pásztor is szeretne lenni.

Isten elkényeztetett bennünket, s csak reménykedem benne, hogy szeretetével már nem sokáig él vissza a pogány Ninive, és a következő generációban benne rejlik a bűnbánat és a megtérés.

Fénysugár-híradó

Lassan fél éve, hogy minden kedden és csütörtökön, délután 14 és 16 óra között rendre benépesedik gyülekezeti házunk, amikor is a Fénysugár Nyugdíjas Klub tagjai találkoznak egymással. Közel másfélszáz beiratkozott nyugdíjas-

ból kialakult egy zuhogó esőben és rekkenő hőségben is kitartó kis közösség. Van nekünk régi, több évtizedes ismerősök, mások most találkoztak, egy azonban közös: elfogadják a keresztyén értékeket, szívésen jönnek, szeretnek ide járni. Nem kér-

Figyelj Isten szavára!

„Hallgassatok az én beszédemre, akkor Istenetek leszek, ti pedig az én népem lesztek.” [Jer 7,23a]

Évtizedek óta nem látott kedves ismerősömmel találkoztam nemrég. Néztük a víz tükrén táncoló ezüst csillámokat, s miközben közös gyermekkorunk emlékeit idéztünk – magam sem tudom, hogyan –, beszélgetésünk a lelki életre, a hit dolgaira terelődött.

Örök, de mindig időszerű kérdése a hívő embernek, hogy hétköznapjaiban, kis és nagy döntéseiben, életvitelében hogyan találja meg a helyes utat, hogyan követheti Krisztust, hogyan járhat Isten útján. Beszélgetőtársam ezt a kérdést boncolgatta, erről mondta el gondolatait, s én meglepett örömmel hallgattam őt. Lelkes szavaiból olyan mély hit és biznyságtévő erő áradt, hogy mindjárt úgy éreztem, ezt az élményt másokkal is meg kell osztanom.

Hised-e, hogy Isten beszél hozzánk? – kérdezte, s választ sem várva folytatta, Én hiszem!

Hiszem és tudom, hogy Istenünk nem néma Isten! Aki Rá figyel, annak Ő reményt, irányítást és biztatást ad!

Üzen nekünk, szól hozzánk, azt azonban elvárja tőlünk, hogy imádságban kérjük, hogy megszólítsuk, s lelkünkben felkészüljünk szavának meghallására, elfogadására és követésére. Keresztyén életünk alapvetően fontos, meghatározó eleme az Istenre való figyelés!

Mennyi keserű kudarc, felesleges vargabetű, értelmetlen küszködés, fájdalmas csalódás, részben vagy egészen elrontott élet lehet hibás döntéseink következménye! Ha önfejlően a magunk útját járjuk, saját bölcsességünkben bízva makacsul ragaszkodunk elképzeléseinkhez, terveinket önző érdekeink, mohó vágyaink irányítják, veszünkbe rohanunk. Ha azonban megtanulunk Rá figyelni, érezni fogjuk szeretetét, gondoskodását, s útmutatását követve – botladozva bár – naponta újra és újra indulhatunk az Ő nyomdokain.

Igétét hallgathatjuk a templomban és gyülekezeti alkalmainkon. De szól hozzánk akkor is, amikor magunkban vagyunk. Teremtünk meg belső szobánk csendjét! Zárjuk ki a külvilág zaját, vegyük kezünkbe és olvassuk a Bibliát. Olvassuk naponta szavát, s megismerhetjük Isten akaratát, parancsolatait. Megérthetjük, hogy Ő nekünk szerető mennyei Atyánk.

„Melyik apa az közöleték, aki fiának kígyót ad, amikor az halat kér [...] ha ti gonosz léteketek tudtok gyermekeiteknek jó ajándékot adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik tőle?”

Megesis, hogy úgy érezzük, imádságunk nem talál meghallgatásra, pedig ez gyarló kételkedés, amit hitetlenség sugall. Olykor nehéz elfogadni, de az imádság meghallgatása nem feltétlenül egyenlő kérésünk teljesítésével! Nem biztos, hogy az szolgálja javunkat, amit a legjobban szeretnénk! Ő nem ígért övének felhőtlen földi boldogságot. Ő jobban tudja, mire van szükségünk:

Talán a legnehezebb dolog teljes szívből kimondani: legyen meg a Te akaratod! Bizony, nem könnyű hittel kérni és alázattal elfogadni! Mégis, ha megtesszük, meghalljuk Jézus szavait: „... ne nyugtalankodjék a ti szívetek, bizzatok énbennem” és szívünk megtelik békeséggel...

Búcsúzáskor megkértem ismerősömet, engedje meg, hogy szép biznyságtétele megjelenjen az Orosházi Harangszóban. Beleegyezett, de szerényen hozzátette: „Csak nevem említése nélkül.”

Megígértem, s az adott szó kötelez.

Fürst Enikő

dezzük, ki az evangélikus, a református, katolikus vagy baptista. Ökumenikus nyitottsággal és szeretettel közelítünk mindenkihez.

Jól mérte fel egyházközségünk vezetése, hogy sok a társaságot kereső, hasonló érdeklődésű keresztyén ember városunkban. Indulásunkat elősegítette a közelmúltban megtartott áldozati vasárnap. Az akkor befolyt pénzből részben klubunkat támogatták (egyik városatyánknak pedig itt is megköszönjük, hogy képviselői keretéből juttatott nagyobb összeget e célra).

Összejeveteleink kötetlenek, havonta egy-két előre jelzett programot iktatunk be. Eddig dr. Szemenyei Gabriella orvos tartott előadást az egészséges életmódról, Ribár János esperes úr pedig az egyházi humorról. Tetszést aratott irodalmi délutánunk is, melyen Reményik Sándor és Somogyvári Gyula verseit, illetve Gyökössy Endre novelláit olvastuk fel. Witt Márta klubtagunk pedig legújabb verseskötetéből adott elő. Közös döntés eredményeként néhány videofilmet is megnéztünk. Különösen tetszett a Jézus életét feldolgozó alkotás, és *A világ hét csodája* című sorozat.

Nagy sikere van az orvosi útmutató alapján használt Bioptron-lámpának, s beszereztünk egy vérnyomásmérőt, valamint kézi masszírozót is. A beszélgetés, kézimunkázás, varrás, ruhajavítás mellett rendre megünnepeljük a soron következő névnapokat is.

Széppe tette anyák napi ünnepségünket a Hajnal utcai egyházi óvodából hozzánk érkezett csoport, míg az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium énekkara és versmondói más alkalommal adtak lélekelelő műsort nyugdíjasainknak. Ezúton is köszönjük nekik. Klubunk közkívánatra a nyári hónapokban is nyitva volt, sokan a csütörtök esti istentiszteleten is részt vettek.

Augusztus 6-án Szabadkígyósrá kirándultunk, többen először jártak itt. Mindnyájunknak hatalmas élményt jelentett az Ybl Miklós által tervezett gyönyörű Wenckheim-kastély és a környező park. Lenyűgözve álltunk meg az évszázados fák alatt.

Mire az Orosházi Harangszó e száma napvilágot lát, már újabb irodalmi délután van mögöttünk: ezúttal Gyarmathy Irén és Túrmezei Erzsébet elbeszéléseiből és verseiből olvastunk fel.

Őszi terveink között szerepel szalonasütés, budapesti kirándulás a Terror Házába, Ribár esperes úr előadása és egy, a klub által összehívott szeretetvendégség.

Mint látható, az elkövetkező rövid időszakban is szép terveink vannak. Arra törekszünk, hogy a nekünk adandó kegyelmi időben jobban odafigyeljünk Istenre, egymásra, lelki gazdagodásunkra.

Evangélikus arcképcsarnok

A sajtóosztály új kiadványáról

A reformáció kezdetétől fogva prédikátorok, lelkészek, tudós teológusok és más tudományok jeles művelői, pedagógusok, a különböző művészetekben alkotók mint költők, írók, képzőművészek, az ipartörténetben számon tartott mérnökök, műszakiak és hazánk történelmének alakításában tevékenyen munkálkodó, szabadságunkért és függetlenségünkért harcoló katonák, politikusok életét és munkálkodását igyekeztünk bemutatni e rövid életrajzokban. – írja ajánlásában Tóth-Szöllös Mihály szerkesztő.

Régen is illő volt szólni a jeles magyar evangélikusokról. Olyanokról, akik példaképpül szolgáltak nemzetünknek, a kisebb és nagyobb közösségnek. Elég, ha az 1877-ben megjelentetett *Nagy papok életrajza* című kötetre vagy a Luther Társaságnak az 1900-as évek elején kiadott 50-60 oldalas léleknevesítő életrajzi füzetére gondolunk. A Szigethy Lajos-féle három könyvből álló *Luther lelke* címet viselő sorozatból pedig a két világháború között felnövekvő ifjúság erősítette hitét. Aztán az önállóságától megfosztott evangélikusság évtizedekig alig kapott papírt és nyomdafestéket; a diktatúra nem tekintette haladónak s támogatandónak az egyház tanításait és tisztségviselőit. Sőt!

Éppen ilyen történelmi előzmények után költözhetett öröm a szívünkbe, mikor arról értesülhettünk, hogy Tóth-Szöllös Mihály vezetésével összeállt egy szerkesztőbizottság (dr. Csepregi Zoltán, dr. Fabiny Tibor, Keveházi László és Korányi András részvételével), mely még 31 munkatársat mozgósított. Ennek eredményeként létrejött ez a sokak által régen várt arcképcsarnok. Nem csalódtunk. Szinte kivétel nélkül összefogott, szintézisre törekvő, hiteles életpályákkal ismerkedhettünk meg.

ABC-rendben a békéscsabai Nagytemplomban felravatalozott Áchim L. Andrástól a szintén csabai történettudós Zsilinszky Mihályig sorjázunk az életrajzok, közel 180 jeles evangélikusé. Büszkén említhetjük, hogy a magyar szellemi élet kiválóságai közül evangélikus volt például Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Görgey Artúr, Kossuth Lajos, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor és még hosszan folytathatnánk a sort.

Olvasóinkat elsősorban az orosháziak érdekelhetik, illetve a mai Nyugat- és Kelet-Békési Egyházmegye területén szüle-

tett vagy élt neves személyiségek. Jelen van a kötetben az Orosházán született Székács József püspök és az itt szolgálatot teljesítő Győry Vilmos lelkész mellett Mádly Zoltán is, aki Orosházán is lakott – egyházkerületi majd egyetemes felügyelői tisztséget töltött be –, tanított az Evangélikus Gimnáziumban, sőt az 1965-ös *Orosháza története és néprajza* kötet egyik kitűnő szerzője. Ebből a kiadványból tudtuk meg, hogy Zászkaliczky Pál, a legendás hírű főtiszt lelkész az egyházmegyéhez tartozó Pitvaroson egykor helyettes lelkészként szolgált.

Egy ilyen sok értéket hordozó munkánál nem lehet célunk, hogy hiányjegyzéket nyújtsunk be, mégis megállapíthatjuk, hogy a 19–20. századi bányakerületi püspökök közül nem szerepel a szarvasi Hamaliár Márton, a csabai Szeberényi Gusztáv, de Bachát Dániel, Lovich Ádám és Scholtz Gusztáv sem. Szeretnénk ha a második (esetleg harmadik) kötetbe bekerülne a békési egyházmegye legkorábbi esperese, az orosházi templomot építtető Szimonidesz János, a gyermekkorát itt töltő Czetter Sámuel rézmetsző – Horváth András lelkészünk nevelt fia –, Békés megye első nemzetközi mércével mérhető művésze. Országosan ismerik az úttörőnek mondható búzanemesítő Mokry Sámuel, aki Orosházán volt segédlelkész, és itt is van eltemetve. Nem rontaná a következő kiadvány színvonalát Veres József sem, aki közel két évtizedig volt esperes, hosszabb ideig országgyűlési képviselő. A magyar nemzet nevében ő mondott imát Turinban, Kossuth Lajos ravatalánál.

Mindenki egy nyomdai oldalon szerepel, a teológiai tanárok életrajza ennél rövidebb. Életműjük nyilván nem csekélyebb értékű, a szerkesztők közötti egyeztetési gondokra gyanakodhatunk. Az ezután megjelenő kötet(ek)ben a portrék terjedelmét lehetne növelni, az sem ártana ha tudnánk, kik írták az egyes életrajzokat, mert ez sajnos nem derül ki. (Hogy az evangélikusokat érdeklí sajtó múltjuk és keresik a példaképeket, abból is kitűnik, hogy a 2001-es orosházi evangélikus találkozón az egyháztörténeti szekció foglalkozására jelentkeztek talán a legtöbben.) Ez a könyv eleget tett annak az alapkövetelménynek, hogy hiteles adatokat szolgáltatasson a szereplőkről. (Érdekes, hogy az 1848-as márciusi ifjak köze tartozó Bulyovszky Gyuláról (1827–1883) szóló cikk írója nem ismeri Bulyovszky halálozási évét. Jómagam percek alatt öt

lexikonban egyezően megtaláltam az 1883-as dátumot. Legfeljebb az bonyolítja tovább a helyzetet, hogy a legfrissebb *Új Magyar Irodalmi Lexikon* születési évként 1826-ot ír.) Mint könyvtárosi oklevéllel rendelkező, legalább 200 életpálya leírója és elemzője elmondhatom, hogy az ilyenfajta munka gondos szakmai odafigyelést követel, az elsődleges források számbavételét, minden apró adat többszörös ellenőrzését. Üdvös lett volna egy legalább 100 tételt tartalmazó bibliográfiát a kiadvány végére iktatni, hogy megkönnyítsük azoknak a helyzetét, akik elmélyednének a tanulmányozásban és irodalmat keresnek. Újabb rejtett értékeinkre irányíthatnánk a figyelmet.

Előbb-utóbb elkerülhetetlen, hogy elkezdődjön egy *Evangelikus Életrajzi Lexikon* szerkesztése, hiszen az évszázadok folyamán sok ezer jeles lelkészünk, tanárunk, tanítónk, más tisztségviselőnk hirdette Isten igéjét, s volt jó munkása egyházunknak. Megérdemelnék, hogy összeszedegessük életművüket különböző lexikonokból, naptárakból, folyóiratokból, újságokból, jegyzőkönyvekből. Néhány fős egyházmegyei munkacsoportokat kellene megalakítani, akik a legkisebb gyülekezetekig feltérképeznék a feladatokat. Tudjuk azt, hogy ezt a munkát – néhány erre hivatott egyháztörténészen és lelkészen kívül – csak jó szándékú presbiterek, tanárok, könyvtárosok, helytörténeti kutatók és egyéb megszállottak végzik, akik hisznek abban, hogy ez Isten és az emberek előtt hasznos tevékenység.

A szerkesztő a bevezetőben feltette a kérdést: mit adott az evangélikusság a századok folyamán a nemzetnek? A kötet elolvasása után megállapíthatjuk: maga ez a kiadvány is egyházunk komoly szellemi értékei közé tartozik. Bízhatunk abban, hogy mi és az utánunk következő nemzedékek – azok is, akik egyházi iskoláinkba járnak – érdeklődéssel forgatják a remélhetőleg rendszeresen napvilágot látó újabb és újabb arcképcsarnokokat, hitük mélyül, evangélikusságuk tudatosabbá válik.

Köszönet illeti a kötet felelős kiadóját, a fiatal Kendeh-Kirchknopf Pétert, a borítótérvet és a műszaki szerkesztést végző Galgóczi Andráét és a tördelést készítő Rezessy Szabolcst.

Tóth-Szöllös Mihály (szerk.):
Evangelikus arcképcsarnok
Evangelikus Egyház Sajtóosztálya,
Budapest, 2002; 185 lap, 1200 Ft

Globalizáció, stressz és lélek

Napjaink három leggyakrabban emlegetett szava: globalizáció, stressz, környezetvédelem. E háromnak látszólag semmi köze a lélekhez, illetve a hit-élethez. Pedig nagyon is sok van! Nézzük, melyik szó mit is jelent!

Globalizáció: azoknak a bonyolult folyamatoknak az összessége, amely minden területen (kultúra, technika, gazdaság, politika) új rendszert hoz létre. Ennek következménye, hogy megváltoztatja a régi, nemzeti rendszer működését és így a centrumországok (a multik) saját érdekeinek megfelelően uralják a világgazdasági rendszert. Leegyszerűsítve: egységesítés, az egyéni és nemzeti sajtóságok eltörlése, sablonosítás, a multik igénye szerint.

Stressz: külső (hideg, meleg, légszennyezés stb.) és belső változás (leszidás, izgalom, fájdalom stb.) következménye, az ennek hatására kialakuló nyugtalanság, feszültség, félelem, vagy éppen depresszió.

Környezetvédelem: a környezet szennyezettségének (hulladék, vegyszer, pollen stb.) megszüntetése, kivédése érdekében tett intézkedés.

Immunitás: a fertőzés megállítására a szervezetben kialakult védekező mechanizmus. Ilyenek a különböző immunglobulinok (Ig), pl. az IgG, amely elsősorban a makrofágok (falósejtek) aktiválását segítik úgy, hogy a bejutó kórokozót (baktériumot) „felfalják” és ezáltal gyógyítanak.

Lélek: megfoghatatlan és mondhatjuk azonos az étellel, ami szintén antimateriális (anyagtalan), csak megnyilvánulásait ismerjük.

Ezek után megpróbálom közöttük az összefüggést megvilágítani. Az egész élővilágra érvényes törvény, hogy az erősek fennmaradnak, a gyengék elpusztulnak. A fennmaradást a szervezet ellenálló képessége (immunitása) dönti el. Ez szembevetendő volt a hadifogolytáborokban. A megmaradó maga sem tudja, miért élte túl például a járványt, miközben mellette sok társa elpusztult. Ebben szerepe van (lehet) a léleknek, a lelki bizodalomnak, melynek „ereje” nagymértékben hozzájárul a túléléshez. A lélek szerepének igazolását mutatja a következő példa. Ha valakit huzamos ideig bezárnak egy sötét szobába és lelkileg összetörik, illetve a jövőjét kilátástalannak látja, ez a testének ellenállóságát is csökkenti (megszünteti). Viszont ha egy súlyos beteget biztatással lelkileg erősítünk és jó hangulatra tudunk deríteni, gyorsabb lesz a gyógyulása, s úgynevezett gyógyíthatatlanság ese-

tén is könnyebb lesz a betegség elviselése. Kérdésként vetődik fel, mivel magyarázható mindez? A magyarázat az, hogy a lelki világnak a hangulatnak jelentős hatása van az idegrendszerre, a belső elválasztású mirigyekre (így az immunrendszerre is). Ezért kulcskérdés a természetes ellenálló képesség fenntartása, fokozása. Ugyanis a különböző stresszhatásokkal, fertőzésekkel és környezetszennyeződésekkel az emberi szervezet csak akkor tud megbirkózni, ha természetes ellenálló képessége is fokozódik. Ezt mesterségesen az ún. védőoltásokkal lehet segíteni.

Megfigyelték, hogy a túlzottan tisztított (sterilebb) városi környezetben nagyobb az allergiás gyerekek száma, mint például a tanyán nevelkedetteknél. Egy tanyán – a környezet természetes (enyhe) szennyeződése révén – már kicsi kortól kezdve kialakul az immunrendszer aktiválása és így a betegségekkel (pl. pollenallergia) szembeni ellenállóság. Az így létrejött védettség szinte élet-halál kérdése lehet. Ezt igazoló példát az állatvilágból hozok fel. Az ősi magyar szürke marha a több százéves kiválasztódás (és immunizálódás) révén sokkal ellenállóbb a betegségekkel szemben, mint a kultúrfajták, s például a szivacsos agyorszárdást (BSE) sem kapják meg. Hála Bodó Imre biológus állattenyésztőnek, aki az ötvenes években szinte elrejtett, megőrzött ezekből az állatokból néhányat, nehogy az akkori mezőgazdasági irányzatnak (pl. Holstein-örület) megfelelően kiirtsák őket. Ma már több ezerre tehető a szürke marha állományunk. Ennek mint immunitást növelő genetikai alapanyag, illetve fagyúszegény húsexport van nagy jelentősége.

Hasonló a helyzet a mangalica sertésfajjal is. Annak koleszterinszegény szalonnáját, zsírtját fogyasztva nem kell a koleszterin okozta betegségtől tartani. Óriási gazdasági potenciál rejlik benne, mert például a spanyol húsipar tömegesen vásárolna ilyen sertést, (jellegzetes „spanyol sonka” készíthető belőle).

A globalizációval kapcsolatban tudjuk, hogy elsőként a tudomány globalizálódott, és napjainkban a gazdaságban is elindult ez a folyamat. Azonban míg a tudomány globalizációja inkább jár haszonnal, addig az egységesülő gazdaság, bizonyos területek (régiók, országok) sajátosságait próbálja eltörölni (sablonosítani), ami nekünk nem kedvező. Ugyanis mi különleges nép vagyunk, különleges történelmi előzményekkel, nyelvel, zenevel, étellel. Ezt kell megőriznünk, ebből kell tőkét kovacsolnunk (pl. idegen-

forgalom) és nem sablonnéppé válnunk. Szerencsére ezt már többen felismerték és ápolják.

A tudomány és kutatómunka a globalizáció révén szinte iparaggá vált – az eredeti gondolkodást háttérbe szorítva. Az a módszer, amely a kutatásból futószalagmunkát csinál, nem igazi alkotás. Sajnos sokan azt a kutatót, tudóst, aki merőben újat talál ki, hamar sarlatánság vádjával illetik, pedig a nagy magyar feltalálókra, tudósokra, Nobel-díjasainkra az volt jellemző, hogy a problémákat nem a szokásos módon vizsgálták. Ebben és nem a sablonban rejtett rendkívülségük. Ezzel érték el az elismerést. Tehát a globalizáció még a tudomány területén sem kívánatos, illetve csínján kell vele bánni.

Vízi E. Szilveszternek, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének mondatát érdemes figyelembe venni, mely szerint „a technika eredményeit mindenki készen örökli, de az erkölcsöt generációról generációra újra kell tanítani”. Ugyanis a 21. században a „tudás plusz információ, egyenlő hatalom” képlete kezd uralkodni a világon. Hiányzik az egyenletből az erkölcs. Ezt nekünk kell belevinni. Ez nemcsak a lelkészek, oktatók, hanem talán elsősorban a szülők felelősségét veti fel.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a hétköznapi fogalmak, mint a globalizáció, stressz és immunitás milyen szoros kapcsolatban van a sokak által tagadott lélekkel. Pedig az erkölcsi alap és a lelki egyensúly jövőnk meghatározója. Ápoljuk ezeket magunkban és plántáljuk ifjúságunkba!

Diakóniai csoport

Az őszi folyamán is folytatja tevékenységét gyülekezetünk ún. Diakóniai csoportja! A diakónia görög szó, magyarul szolgálatot jelent, s ebben az esetben úgy válik konkrétá a szolgálat, hogy a csoport tagjai vállalják a betegek látogatását, segítségét, szomszédos tartását. Mindannyian tudjuk, mennyire fontos egy-egy beteg testvérünknek éreznie azt, hogy vannak, akik törődnek vele, gondolnak rá, és közvetítik felé Isten szeretetét.

A Diakóniai csoportba bárki jelentkezhet, aki szívesen vállal ilyen szolgálatot. A csoport havonta egyszer tart megbeszélést, s ennek időpontja továbbra is minden hónap utolsó szombatjának délutánja, 16 órai kezdettel.

Könyvajánló

KUNOS JENŐ evangélikus lelkész kínai missziói szolgálatáról és életéről Keveházi László ny. esperes írt könyvet, „Kit küldjek el?” címmel.

Kunos Jenő Győrben született, 1914. február 16-án. A gimnázium után Sopronban, az Evangélikus Hittudományi Egyetemen szerzett lelkészi diplomát. Kiváló tanulmányi eredményéért Finnországba kapott ösztöndíjat. Helsinkiben a Missziói Múzeum kápolnájában Dr. Páun, a missziói társaság igazgatója igehirdetésében elmondta, hogy égető szükség van a külmissziói munkában férfimunkásra. Ézsaiás igéje: „Kit küldjek el? Ki megy el követségünkbe?” Kunos Jenő szívéhez szólt. „Sok éjszakán át alázatosan imádkoztam: »Küldj engem, Uram, ha ez a te akaratod.«” Itt kapott missziói elhívása után hazajöve jelentkezett a Magyarországi Ágostai Hitvallású Evangélikus Külmissziói Egyesületnél, missziói szolgálatra.

Az egyesület megalakulásának 30. évfordulóján, 1939. február 2-án Budapesten az Üllői úti evangélikus templomban D. Kapi Béla püspök szolgálatával felavatta és Kínába küldte, Jézus Krisztus evangéliumának hirdetésére. Így Kunos Jenő lett a Magyarországi Evangélikus Egyház első, hivatalosan külmisszióba küldött munkása, vállalva a kiküldetéssel járó költségeket, s a havi 50 dolláros fizetést.

Felemelő és izgalmas olvasmány, hogy hogyan végezte szolgálatát egy magyar evangélikus lelkész a hazájától távoli Kínában 1939–1948 között – feleségével együtt –, ahol akkor a kínai–japán háború dúlt. A háború miatt 1941-től megszünt Magyarországgal minden kapcsolat. Kínából a külföldi misszionáriusok nagy részét kiutasították, Kunosék maradhattak. Neki és feleségének, át kellett venni a kiutasított misszionáriusok munkaterületét. Így lett a sekou-i teológia tanára, majd 21 település misszionáriusa, és közben négy gyermekük ott született, akiket azonban magyar állampolgárokként jegyeztettek. Nyolcévi szolgálat után szabadságra küldték őket. A kínai hivatalnok adminisztrációs kérdések miatt nem tette lehetővé, hogy a család Európába, majd Magyarországra utazhasson. A Lutheránus Világszövetség ösztöndíjának segítségével Amerikába utazhattak egy évre. Tervük az volt, hogy onnan jönnek haza. Azonban az akkori magyar vezetés ezt megakadályozta. Így – mivel Kínába sem utazhattak vissza – Amerikában maradtak. Kunos Jenő először magyar, később angol és finn nyelvű gyülekezetek lelkésze, majd esperese, utóbb missziói felelőse lett. Élete végéig négy nyelven hirdette az evangéliumot: magyarul, finnül, kínaiul és angolul. 1984-ben a buda-

Könyvbemutató

„Az utolsó fellebbezés” – avagy ügynökök kíméljenek!

Tótkomlóson a Kisbirtokos nagyteremben nagyon sokan vettünk részt egy különlegesen szomorú könyvbemutatón, 2002. augusztus 9-én, pénteken.

Becsületos nevével Lehoczy Pál (pribékektől kapott nevével Lénárt Péter) beszélgető partnere Varga Zoltán költő, könyvtáros – jelenleg az egyik szegedi rádió munkatársa – volt, aki ügyes és értő vonalvezetéssel bontakoztatta ki előttünk az est tartalmát és hangulatát.

Megrendítő volt látni egy sokat szenvedett, nagyon idős ember jöttét, akiről tudtuk, hogy 95 éves, és azt is, hogy egy egész életen át kellett szívében-lelkében hordoznia megaláztatásának történetét, s az abban rejlő fájdalmat. A még mindig élénk észjárású idős ember őszinte fájdalommal idézte fel a hajdani eseményeket, de ami meglepő volt, bosszúvágy és gyilkos indulatok nélkül. Pedig rettenetesen megfosztották az élettől. Egy becsületos parasztember számára szörnyű lehetett és lehet együtt élni azzal a gondolattal, hogy besúgó vagyok, hogy tíznaponként 6 emberről jelentést kell írnom, hogy állandóan úgy kell közlekednem az után, forgolódni baráti társaságban, hogy megírhasam a tíznaponkénti jelentést 6 felebarátomról, akiknek előzőleg még a bizalmukba is kell férkőzni. Könnyelmű és a hajdani szörnyű történelmi valóságot nem ismerő ifjú, vagy szerencsés ember mondhatná, hogy miért vállalta el Pali bácsi ezt a mocskos feladatot, s ma már azt is nehéz érzékelteni, hogy miért. Felgyújtották (na, kik?) az előzőleg elrabolt tanyáját (na, kik?) és ezért a volt tulajdonost, mint provokátort vették elő, és 30 órás kihallgatás után kötél általi halálra ítélték. Egy alig 40 éves fiatalembernek is nehéz szembenéznie a halállal, és ekkor

hirtelen 5 perc gondolkodási időt kap a 30 órás kihallgatástól elgyötört halálra ítélt, hogy amennyiben vállalja a besúgást, a jelentések szocialista termelését, megmenekülhet a haláltól. Mint megtudhattuk, orosházi érintettsége is van a történetnek, hiszen a kihallgatók, rögtönítélők között vezéregyéniségként Dumitrás Mihály nevű férfi is ott volt, kiről nyíltan ír a szerző.

E könyv (alcíme: „Az ÁVO karmiban”) nem szép olvasmány, nem szívet melengető, nem lélekemelő. De borzalmasan igaz történet, mert egy sokat szenvedett, szerencsétlen embertársunk élete!

Iratterjesztésünkben is kapható a könyv, amit nem örömmel, de mégis olvasásra javasolunk, különösen azoknak, akiknek koruknál fogva nem volt módjuk átélni azokat az időket. A könyv és a benne levő rendkívüli történet elolvasása után bosszúvágy helyett arra hívjuk fel a figyelmet, hogy Isten igéje szerint mindenkinek el kell számolnia az Örök Bíró előtt! Az idős szerző fájdalmas tapasztalata, hogy „az az igazság, hogy nincs igazság”! Mert földi igazságszolgáltatás a mai napig nem szolgáltatott neki igazságot (még nyugdíja sincs). Lehet, hogy itt a földön nincs igazság, vagy sokszor rejtve marad az igazság, és tombolhat a gazság, vagdalkozhat és rágalmazhat a gonosz, de egyszer vörösöknek, zöldeknek, sárgáknak, kékeknek, fehéreknek, liláknak, feketéknek és bármilyen (zászló)színűeknek kivétel nélkül meg kell jelenniük az Örök Bíró előtt! Ott pedig, a nagy átvilágítás során nem lehet tovább csúsztatni, mellébeszélni, hazudozni, mert úgy írja a Szentírás, hogy „mindenki megkapja, amit megérdemel, amit e testben cselekedett: akár jót, akár rosszat.” [2Kor 5,10]

ERJÉ

pesti Evangélikus Világgyűlés idején sikerült felvennie a kapcsolatot magyar evangélikus hívekkel, s az egyházzal. E megújult kapcsolatból sok áldás származott. Az egyik, hogy az evangélikus missziói egyesület 1991-ben újrászerveződött. A másik, hogy kérésünkre megírta önéletrajzát, mely 1995-ben jelent meg angolul, 372 oldalon. Keveházi László bőségesen idéz könyvében leveleiből és írásiból. A könyv jó néhány fejezete tananyag lehetne egy missziói iskolában.

Külön élmény olvasni a Finn Missziói Intézet igazgatójának friss tudósítását arról, hogy a kínai Hunan tartományban 60 évvel ezelőtt hirdetett evangélium milyen bőséges termést hozott az 1990-es évek kínai ébredéseinek idején. Az utóbbi években sok tízezerrel nőtt az evangéli-

kus hívek száma, a bibliát a kínaiak sok millió példányszámban vásárolják évente. A Joób Máté fordításában közreadott Írás mindenkit meggyőzhet arról, hogy Isten megáldja a misszió, Krisztus szeretetevangéliumának hirdetését. Áldás annak, aki azt végezheti. Áldás azoknak, akik közé küldetett az evangélium hirdetője. Mindenkor nagy áldás annak az egyháznak, mely szolgálóit, fiait imádsággal és anyagi áldozattal a krisztusi megváltást nem ismerő népek közé küldi.

A fényképes melléklettel megjelent könyv megrendelhető az Evangélikus Külmissziói Egyesületnél (1085 Budapest, Üllői út 24.) és megvehető a templomi iratterjesztésekben.

Brebóvszky Gyula

Igaz? Hamis?

Avagy a művészet lényege

I. rész

Hogy mi a művészet, rendkívül nehéz meghatározni. Célszerű funkciójának oldaláról megközelíteni. A művészet:

- gyönyörködtet, élményt nyújt, pihentet, szebbé teszi a környezetünket;
- kikapcsol, szórakoztat, elgondolkodtat;
- nemesít, jobba tesz;
- vallási funkciót is betölthet;
- ismereteket is átadhat, oktathat, hiszen a valóságot ábrázolja, tükrözi vissza.

A művész a művészet által akarja kifejezni a benne felgyülemlett érzelmeket, gondolatokat, lelkiállapotot.

Egy szakkönyvben a művészetnek ezt a definícióját találtam: „A művészet olyan tevékenységforma, mely a szépség megalkotására törekszik azáltal, hogy különböző emberi és társadalmi funkcióknak érzékileg befogadható minőségek és értékek segítségével tesz eleget.”

Talán a művészet meghatározásán keresztül könnyebben különbséget tudunk tenni az igazi művészet és az „álművészet” között. A valódi művészet – teljesen mindegy, hogy irodalomról, zenéről vagy képzőművészetről van szó – mindig értéket hordoz, originális, van mondanivalója a világ dolgairól, az ember és a világ, az ember és ember, az ember és Isten kapcsolatáról. Egyetemes erkölcsi értékeket és emberi érzelmeket fogalmaz meg és közvetít felénk.

Míg az „álművészet” üres, nincs mondanivalója, nem hordoz értékeket, olcsó hatásvadász elemekre támaszkodva öncélúan gyönyörködtet, de ha jobban megvizsgáljuk, semmit sem ad számunkra.

Felgyorsult világunkban gyakran bedőlünk az „álművészetnek”, hiszen nem érünk rá megállni, elgondolkodni, odafigyelni, mögé nézni. Elkényelmesedtünk, szeretjük az egyszerű, kész dolgokat, s az „álművészet” könnyen befogadható (hiszen nincs mit befogadni).

Figyeljünk oda, legyünk igényesek, megéri a fáradtságot, hiszen a valódi művészet által páratlan élményhez juthatunk, lelkileg gazdagodhatunk, neme-

sedhetünk, ízlésünk formálódhat, finomodhat.

II. rész – A képek nyelvén

„Ezer szónál is többet ér egy kép.” – mondja a régi kínai közmondás, s ez mennyire igaz, hiszen száz meg száz emléket idéz fel bennünk a kép, melyet nézünk, hat érzésünkre, majd levonjuk a következtetést, hogy tetszik-e vagy sem. A legtöbben azt szeretik látni a képen, amit a valóságban is szeretnek. Mindenkinek más a szép. Van, aki szereti, ha a kifejezés könnyen érthető és szívéhez szól. Van közöttünk olyan ember, aki a kevészavú emberekhez vonzódik inkább, így a képekben is szereti, ha nem mondanak ki mindent, rá bízzák, hogy egyet-mást kitaláljon. Van, aki szereti, ha az, amit a képen lát, teljesen valóságghű, szinte igazinak hat, és megbámulja a művész ügyességét. Sok esetben pedig nagyon is helyes, ha a művész a mondanivaló fokozására megváltoztatja, ilyen vagy olyan módon torzítja a formákat, másnak mutatja az ábrázolt dolgot, mint amilyenek látnak.

Ami legtöbbször először megfog egy képben, az a színhasználat, a színek harmóniája vagy éppen diszsonanciája, az összhatása és ebből adódóan a kép hangulata. Másoknak a forma az elsődleges; kétségtelen, hogy nagy szerepe van, elsősorban a portréknál. A színekre visszatérve megállapíthatjuk, hogy a dolgoknak a legmeglepőbb színei lehetnek és egyes festők nagyszerűen értenek a színek átadásához. A festő többnyire a felfedező szemével nézi a világot, ezáltal új szépségeket lát meg velünk. Milyen szép lehet egy mezei virágokból szedett csokor. Honnan is tudhatnánk, ha valamelyik művész nem festette volna meg, hiszen a virágcsendéletek elsősorban rózsákról vagy egyéb nemes virágokról készülnek, és ezt fogadjuk el szépnek. Pedig a szokásokhoz, előítéletekhez való ragaszkodás a legfőbb akadály annak, hogy a remekművekben gyönyörködni tudjunk.

„A szépség, ami nekünk kívülállónak annyira fontos, a művésznek aránylag kevés gondot okoz. Ami a művész

legfőbb problémája, amikor tervez, vázlatokat készít vagy vászna előtt állva azon töpreng, hogy igazán kész-e a kép úgy, amint van. A kínok kínját szenvedti, éjszakákon át töpreng egy-egy problémán, vagy naphosszat a vászna előtt áll. Ide még egy kis színt pötytyent, onnan elvesz valamit, letörli, átfesti újra meg újra. De végül, ha elérte, amit akart, mi is érezzük, hogy most kész a kép. Nincs elvenni, se hozzátennivaló. Így jó.”

Minél többször nézünk egy képet, annál több újat fedezünk fel rajta. A művésztől eleget tudni sohasem fogunk, ha mégannyit tanulunk is róla. Mindig marad felfedezni való, ez benne a csodálatos.

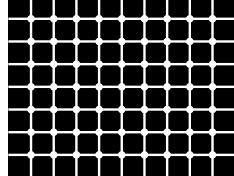
A valóság képi visszaadásának másik módja a fénykép. Nincs olyan nagy múltja, mint a festészetnek. Különös módon a festészet és a fényképezés bizonyos mértékben összefonódik. Itt egyrészt a festmény és reprodukciók kapcsolatára gondolok, hiszen a fényképezés által készített reprodukció a festmény sokszorosításának módja. Másrészt régen egy jó fényképésznek jó festőnek is kellett lennie, hiszen a negatívot retusálni kellett, hogy a nem kívánt részek ne szerepeljenek majd a fotón, esetleg az arc körvonalát lehetett még lágyítani és egy kicsit korigálni ily módon. Sőt a színes fotó megjelenése előtt a fotós a kálium-bromiddal legyengített fotót maga színezte ki ecset és festék segítségével, ügyelve a tónusozásra, és ez nem kis kézügyességet igényelt.

Mára már megjelent a színes fotótechnika, mely az eredetivel közel azonos színeket tud produkálni, nem is beszélve a lézerefotóról, mely a mai modern lakások falának fontos díszé lett. Szerintem a festményeket soha nem fogja tudni kiszorítani hideg személytelensége miatt.

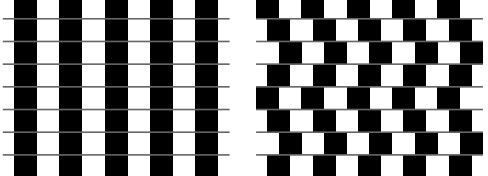
A legmodernebb technika azonban a számítógépes grafika, ahol a gépi metaforákban fogalmazódik meg a művész mondanivalója. „A komputerben olvad össze mindaz, amit festőként, fotósként, fázisrajzolóként tanultam, de ez nem jelenti azt, hogy többé nem akarok festeni.” – mondja egy híres komputergrafikus, Waliczky Tamás. Véleményem szerint a komputergrafika nem az eddig felsoroltak olvasztókemencéje, hanem egy új művészeti ág.

Mindezek után azt kell mondanom, hogy a valóság képi visszaadásának módjai közül a festészetet találok a legcsodálatosabbnak, legmaradandóbbnak és legértékesebbnek.

Az ábrán lévő kis fehér köröket feketének látjuk. Ennek alapvető oka idegsejtjeinkben keresendő, melyek a fehér és a fekete közti kontrasztot ilyen kicsi területen már nem tudják megkülönböztetni, ezért látunk valótlan, az ábrán egyáltalán nem létező dolgot.

Agyunk alapvetően a párhuzamos vonalak „hive”. Így ha az alábbi ábra fekete négyzeteit egymáshoz képest eltoljuk, az addig párhuzamosnak látott vonalakat ekkor már képtelenek vagyunk ugyanolyanul érzékelni. Oka ennek az, hogy agyunk a kép egészét „nézi”, s „tudat alatt” dönt úgy, hogy a látott vonalak ferdek.

Az Orosházi Evangélikus Egyház jegyzői

1901–2000

A hogy haladunk az időben és nő az iskolázottság, reményeink szerint úgy mélyül majd a múlt iránti érdeklődés. Talán egyházközségünk múltja iránt is. Sokan szeretik hallgatni idős emberek régi történeteit lelkészekről, tanítókról, egykor volt jeles egyházi eseményekről. Amint azonban a kor tanúi befejezik földi pályafutásukat, egyháztörténetünk legfontosabb forrásaivá jegyzőkönyveink lépnek elő. A múlt kutatóját természetesen segítik egyéb írott dokumentumok, levéltári anyagok és újságok is.

Az egyházközségek jegyző munkája nem sokat változott az elmúlt évszázadban, ma az egyházközségben végzett egyházi szolgálatról és az egyházközség önkormányzatáról szóló 1997. évi III. törvény szabályozza ezt a feladatkört. Ezek szerint „Egyházközségek jegyzője az a felelős személy, aki az egyházközség közgyűlésének tagja, a közgyűlés hatáskörében választott, és a közgyűlés feladatait, képviselő-testületi üléseket, valamint a presbiteri üléseket jegyzőkönyveivel vezesse.”

Egyházközségünk teljes 20. századi eseménytörténetét 12 jegyzőkönyv körülbelül négyezer oldalon tartalmazza. Fűrsten János tanító úr keze vonása például megörökítette Veres József igazgató lelkész bejelentését, miszerint az új század kezdetének emlékére 1900. december 31-én, óév éjjelén 12 órakor a fúvószenekarral a torony erkélyéről az *Ez esztendő megáldjad* című éneket és a *Hymnus*-t elfűvatta. Ugyanitt rögzítették, hogy Ilovszki József és neje, Kluka Éva igen jelentős adományt, 2000 koronát adott az egyháznak.

Fabriczy Pál jegyző rendkívül gondosan, kiegyensúlyozott, szép betűvel írta feljegyzéseit. Tudta, ha fontos személyi, anyagi döntések nem kerülnek a jegyzőkönyvbe, vagy valamelyik napirendi pont figyelmen kívül hagyása miatt kimarad a jegyzőkönyvből, netán nem jól értelmez valamit a jegyző, akkor hitelét veszíti a munka. Az általa írt jegyzőkönyvek is őrzik e sorsfordulókat, az akkori időszak jellemzőit. Az 1914. július 18-án felvett jegyzőkönyvben nyoma sincs a háború kitörésének, a 31 napirendi pont közül a harmincadik az, hogy Balás Béla tanító katonai gyakorlatra való behívását Kovács Andor igazgató lelkésznél bejelentette. Bizonyára senki sem gondolta, hogy az nem csak egy kis nyári hadgyakorlat lesz, hanem négy világháborús év következik.

A korszak sok kis résztörténete adja a „nagy” történelmet. Az első világháború

után 1919-ben Molnár Imre jegyző tudatta az egyházzal, hogy a direktorium kultuszosztálya őt bízta meg az államosítandó egyházi iskolák vagyoni állapotainak leltározásával, ezért nem végezheti tovább az egyháznál a jegyzői teendőket – írja ő maga.

Aztán hamarosan fordult a kocka, a direktorium elment, Molnár Imre visszajött. Addig azonban dr. Bulla Sándor ügyvéd, Csizmadia Mihály, Jankó Bálint, Zelenka István, Zatykó Andor tanítók és Kálmán Rezső lelkész vezette – helyettesként – a jegyzőkönyveket.

A leghosszabb ideig működő jegyzőt, Tóth Lászlót 1926. január 9-én választották meg Molnár Imre helyére. 1922–1975-ig ő volt a folyamatosság jelképe egyházközségünkben. Hatalmas hittel és Jézus Krisztusba vetett bizodalommal élte végig aktívan ezt a több mint fél évszázadot. Tanítói munkája mellett 45 évig látta el az egyház jegyzői feladatát, emellett kántor volt, bibliakört vezetett, és sokáig ő végezte a pénztárosi teendőket is. 1945. augusztus 7-én ő jegyezte le Fűrsten Ervin igazgató lelkész jelentését, amiből röviden idézünk: „Az egyházi épületek közül a templom szerződett legtöbb kárt. Déli homlokzatán egy nagy ágyúgolyó ütötte seb táton; de érte egy másik, kisebb találat is. A robbanások következtében csaknem valamennyi ablaka betört; a kapukat felfeszítették, az oltárt feldúlták, terítőjét összetépték, szőnyegét elrabolták. Az orgonához is hozzányúltak barbár kezek, nagyobb kárt azonban nem tettek benne. Találatokat kapott mindkét paróchia: az alvégi és a felvégi. Az előbbinek a tetejét rongálta meg 2-3 gépgépjárművel. Utóbbit pedig a templom felőli sarkán érte lövés, kisebb találatokat kapott még több iskola-épület is.” – sorolja részletesen a szörnyűségeket.

Az 1956. október 29-i jegyzőkönyvből értesülhetünk, hogy megválasztották a városi forradalmi bizottságba küldendő evangélikus képviselőket: Fűrsten Ervint,

dr. Balás Ambrust, Sziráczky Istvánt, Nyigri Sándort, Juhász Istvánt és Simon Jánost.

Tóth Lászlónak 1975-ig, 80 éves koráig adott Isten erőt, hogy naponta bejárjon a hivatalba. Szabadságot soha nem vett ki, életének értelmé az egyházi szolgálat volt.

Az ő örökébe lépett Csepregi Sándor, akinek rövid idő adatott ilyen irányú munkássága kifejtésére. Hamarosan bekövetkező halála után az ÁFÉSZ nyugalmazott osztályvezetője, Baranyai Béla vette át a stafétabotot. Itt kell megemléznünk azt, hogy az 1973–1983-ig terjedő évtized eseményeit rögzítő jegyzőkönyvünk jelenleg lappang valahol, nem került be levéltárunkba. A jegyzői szolgálat időrendjét a jelenleg 91 éves Baranyai Béla visszaemlékezése alapján állapítottuk meg, aki ezt mondta: „*En Csepregi Sándor halála után lettem jegyző és Kiss Gyulának adtam át ezt a tisztséget.*”

Kiss Gyula utódként Tóth Lenkét választották meg jegyzőnek, ugyanakkor elsőként jelöltek ki másodjegyzőt, akkor Szabó Gizella személyében. Négy év múlva már azt olvashatjuk, hogy Tóth Lenke megvált a jegyzőségtől „*sokirányú gyülekezeti elfoglaltsága miatt.*”

Szabó Gizella mellé is választanak másodjegyzőt, Hajdu Máriát. Szabó Gizella rendszeresítette a magnófelvételeket, így mindenképpen pontosabb lett a jegyzőkönyv. A legutóbbi tisztújításkor Koszorús Oszkár lett a jegyző, aki igyekszik tömör és hiteles tükörképet adni az elhangzottakról.

Míg 1818–1901-ig 26 jegyzője volt egyházközségünknek, addig a teljes múlt évszázadban – főként Tóth Lászlónak köszönhetően – mindössze 10.

Az Orosházi Harangszó 2002/1 számában közzétett jegyzői névsor számítását tovább folytatva közöljük a jegyzők nevét, foglalkozását és jegyzői szolgálatának időtartamát.

27. Fűrsten János (tanító)	1901. január 21.–1909. március 5.
28. Fabriczy Pál (tanító)	1909. március 5.–1918. május 18.
29. Molnár Imre (tanító)	1918. május 18.–1926. január 9.
30. Tóth László (tanító)	1926. január 9.–1971. március 28.
31. Csepregi Sándor (ny. tisztviselő)	1971. március 28.–1974. július 3.
32. Baranyai Béla (ny. kereskedő)	1974. július 3.(?)–1984. szeptember 22.
33. Kiss Gyula (ny. tanár)	1984. szeptember 22.–1987. október 25.
34. Tóth Lenke (ny. kántortanító)	1987. október 25.–1991. június 1.
35. Szabó Gizella (könyvelő)	1991. június 1.–2000. március 25.
36. Koszorús Oszkárné (ny. óvodaped.)	2000. március 25.–jelenleg is

Egyházközségünk 20. századi jegyzőinek névsora

Talentumok

Beszámoló az Orosházi Evangélikus Iskola 2001/2002. tanévének munkájáról

„Ki állja meg a helyét? Csak az, akinek nem a maga okossága, elvei, lelkiismerete, szabadsága jelenti minden dolgok legvégső mértékét, hanem mindezeket képes feláldozni, amikor hitben és egyedül Istenhez való hűségben, engedelmes és felelős cselekvésre van hivatva. Akinek élete semmi más nem akar lenni, mint felelet Isten kérdésére és hívására.” [D. Bonhoeffer]

Iskolánk közössége nevében most az elmúlt tanév munkájáról egy rövid, átfogó képet szeretnénk adni a gyülekezet elé úgy, hogy ne untassuk a kedves olvasót szakmai kérdésekkel. Ugyanakkor szeretnénk megláttatni szolgálatunk örömeit, küzdelmeit egy olyan lelki dimenzió keresztül, mely segít a lényegre irányítani a mondanivalót és a figyelmet. S hogy mi a lényeg? Úgy, mint minden tanévben, Isten ügyét szolgálni minden módon és minden eszközzel. Akkor is, ha tanulunk, akkor is, ha tanítunk, akkor is, ha nevelünk, és akkor is, ha hagyjuk magunkat nevelni. Pedagógusként is, diákként is azonos a célkitűzésünk: megfelelni Isten elvárásainak Jézus Krisztus tanítása szerint; az Ő segítőt, megváltó kezébe kapaszkodva.

A tanév igéje („Mind boldog az, aki féli az Urat, aki az Ő útjain jár.”) motiválta azt a néhány nevelői reagálást, bizonygatót, melyet most szeretnénk közreadni. Ennek kapcsán tettük fel magunknak a kérdést: Boldog vagy?

Dérmé Csepregi Klára, az 1/ B osztály tanítója

A kérdésre válaszolva a hegyi beszéd jutott eszembe. Szó van azokról, akik lélekben szegények, akik szomorúak, akik szelídek. Szó van az igazságra éhezőkről, szomjazókról, szó van azokról, akik irgalmasságot gyakorolnak. A boldogok közé tartoznak azok is, akiknek tiszta a szíve, és boldogok a békességesekek. Azok, akik üldözést szenvednek az igazságért. Boldogok azok, akik Jézusért elviselik a gyalázatot és az üldöztetést is.

Nem csak a vak koldushoz, a vámszedőhöz vagy a bűnös asszonyhoz, hanem hozzánk, a mi közösségünkhöz is szól Jézus. De nem elég meghallgatni szavait, hittel be is kell fogadni azokat. Majd tettekkel bizonyítani – megfelelni a jézusi elvárásoknak. Nem szabad hiányozni az elkötelezettségnek. Jézus minket is megszólít, s azt akarja, hogy mi sem hiányoz-

unk a boldogok közül. Tantestületünk, gyermekközösségünk összetartó, kellemes család számomra. 10 év elteltével is jól érzem magam.

Kovácsné Józsa Szilvia, a 2/B osztály délutános nevelője

Mit jelent ez a szó: boldogság? Boldogság = harmónia, kiegyensúlyozottság. Harmónia az Istennel való kapcsolatban. Ha az Úrral kiegyensúlyozott a kapcsolatunk, akkor tudunk a kollégáink, tanítványaink között és a családunkban is hatékonyan működni.

Az Ige második fele – „aki féli az Urat” – is felkeltette az érdeklődésem. Ez a kifejezés nem egyenlő az Úrtól való félelemmel. Az Urat félni, azaz ismerni és szeretni értékrendet, erkölcsi alapot jelent a hétköznapiakban.

Dr. Szabó Istvánné, az alsó tagozatos mk. vezetője

Boldog vagy? Természetesnek látszik a kérdés, amikor ez az ige újra előkerül a tanév lezárása idején. Nap mint nap olvasnunk kellene ahhoz, hogy önmagunk eltévelyedései a méltó helyükre kerüljenek.

Mindennek ez a kiindulópontja, és ez kellene, hogy a lezárása is legyen. S akkor nem kételkedhetnénk, tipródhatnánk a válaszon sem. Hiszem azt, hogy mi itt együtt (nevelők és tanulók) igazságként kezeljük a Szentírást, s ez adja lelki növekedésünket. Ez a keresztyén oktatás alapja. Tudjuk azt, hogy a gyermek (s különösen a kisgyermek) világában a hit képeit, s meghatározó szerepét betöltő felnőttek formálják. Ezért ebben nekünk erősebbnek kell lennünk. Nagy segítség, ajándék ehhez a keresztyén szülő, és a keresztyén családban nevelkedő gyermek.

Nagyné Györgyi Szilvia, a 2/A osztály tanítója

„Legyen derekatok felövezve és lámpások meggyújtva” [Lk 12,35]

Úgy érzem, erre a lelki magatartásra van szükségünk keresztyén emberként és szolgáló pedagógusként. A lélek gyümölcseivel felöltözve, és örökmécsesként mindig égve mutatni a helyes irányt a ránk bízott gyermekeknek, fiataloknak. Ebben a tanévben a körülöttem tapasztalt légkört alapvetően meghatározta, hogy gyermeket várok. (Azóta már – mindannyiunk örömeire – megszületett Nagy Luca, a tantestület várva várt gyermeke.) Osztályunkban is együtt élünk ezzel a csodával. Sokszor kaptam alkalmat arra,

hogy a Teremtő áldásainak gazdagságáról beszéljek a baba kapcsán.

Továbbra is meghatározó momentumnak érzem a reggeli elcsendesedést. Hiszem, hogy az ott elhangzottak formálják, alakítják a gyermekek lelki világát. Mivel azonban ehhez szükség van az én, a mi közvetítésünkre, nem mindegy, hogyan szólunk Isten dolgairól. Unottan, rezignáltan, vagy tisztelettel, alázatosan. A gyerekek ugyanúgy megérik az őszintétlenséget, mint az őszinte lélekrezdüléseket. A nap további részében csak rajtunk áll, milyen légkör marad a gyermekközösségekben. Mindenki ismeri a „receptet”: szeretetteljes szigor és következetes követelés.

Kilián Szilvia, a 8/6 osztályfőnöke

Mi kell az ember boldogságához? Talán nagyon kevés: nyugodt közösség és az elvégzett munka öröme. Isten munkatársának hívott el bennünket, s nehéz, de szép szolgálatot bízott ránk. Kezünkbe adta fiatal palántáit, hogy neveljük őket. Vajon megvalósult-e szép terve, a nyugodt közösség és az elvégzett munka öröme? Talán minden nap más választ adnék erre a kérdésre, de a végső választ Ő fogja kimondani.

Nagyon örültem az esperes úrtól a batyus ballagásra kapott igének: „Állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát, és nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére.” [Zsid 12,1-2] Boldog úgy vagyok, ha bármi is ér, Rá tekintek, Belé kapaszkodom. Sok kudarcom, bánatom volt ebben a félévben, de az osztályban ért apró örömök, sikerek talán épp ezért számomra még nagyobbak tűntek.

Fehér Borbála, a gimnáziumi tagozat vezetője, igazgatóhelyettes

Több mint egy teljes évtized áll már az újjászerveződő egyházi iskolarendszer mögött. Megvívta már az egyházi iskola a magyar oktatásügy egészében. Szükség volt és van áldozatvállalásra, elkötelezett, szívvel-lélekkel dolgozó munkatársakra, e nélkül egyházi iskola nem létezhet. Szükség van szülőkre, akik bizalommal adják iskolánkba gyermekeiket. Szükség van gyermekekre, akik szeretnének emberré nőni. A mi iskolánk is 10 évvel ezelőtt fogadta első osztályait. Az első

Folytatás a 10. oldalon

10 év az elindulás, az útkeresés időszaka volt. Sok nehézséggel, küzdelemmel, de még több örömmel és eredménnyel. Mindezt Istené a dicsőség, de köszönet mindazoknak, akik segítettek, megáldták az indulást.

A következő időszak fő kérdése: hogyan válhatunk jobbak?

„Az iskola nem a tantervektől és a tankönyvektől lesz iskolává. Nem az épület felszereltségétől függ, hogy egy iskola jó-e vagy sem. Kellenek jó tantervek, tankönyvek, kellenek jól felszerelt, korszerű épületek. És nem hiányozhat egyetlen egyházi iskolából sem a korszerű tudományosság, a versenyképes szakértelem. De mindezeknél sokkal fontosabb: kellenek igazi, elkötelezett, magukat szétosztani kész emberek, akik kézen fogják a gyermekeket és felvezetik őket az életbe. Akik segítik őket eligazodni nemcsak a tudományok világában, hanem ami ennél sokkal fontosabb: az emberi kapcsolatok titkaiban is. Kellenek emberek, akik tudnak megelégedve szeretni, nem várva azonnal jutalmat érte.” (Korzenszky Richárd) „Fontosabb az, aki tanít, mint az, amit tanít” – ezt is ő mondta. Egy másik idézet Dr. Kálmán Attilától van: „Ma Magyarországon az iskolák zöme éles harcot vív egymással a diákokért. Egyre korábban akarják bevezetni az idegen nyelvet vagy a számítástechnika oktatását. („Készítellel” akarják tömni a gyerekeket, ahelyett, hogy megtanítanák őket „főzni”). Az egyházi iskola ne a tanulók túlterhelésével akarjon kitűnni, hanem azzal, hogy jobban odafigyel rájuk, harmonikus testi-szellemi-lelki fejlődésükre, s azzal, hogy praktikus ismeretek mellett fokozott figyelmet fordít a hit- és erkölcs-tan, a pszichológia vagy a különböző művészetek oktatására. És fokozott figyelmet fordít a hátrányos helyzetben élő tehetséges diákokra.”

Az egyházi iskola az egyház része, ezért a közösséget csakis újszövetségi értelemben lehet magyarázunk és megvalósítanunk. Csak akkor tudjuk Isten országának építéséből a reánk eső feladatot elvégezni, ha felismerjük, hogy csak Krisztusban vagyunk igazán közösség. Ez az ideális kép, de mindig magasabb ideált kell megfogalmaznunk, hogy ezt célként elfogadva, legalább megközelítésként küzdhessünk. Ezért lehet kiemelt értékelési szempont az osztályközösség helyzete, élete. A gyermek élete meghatározó részét tölti az iskolában és az osztályban. Egyéni életét, tanulását eredményességét is befolyásolja az a hangulat, légkör, ami az osztályt jellemzi, ugyanakkor az egyének, a tanulók egyenként is tudnak hatni a közösségre, jellemük sokszínűségével, érdeklődésük különbözőségével alakítják azt.

Befejezésül egy rövid visszatekintés az elmúlt 10 évre. Egy évtized már elég idő ahhoz egy iskola életében, hogy véleményyt formálhassunk az akkor elindított, elindult változási folyamatról. Elmondhatjuk, hogy igen nagy, 180 fokos fordulat következett be az iskola történetében. Más, teljesen új alapokra helyeztük a gyermekek nevelését. Arra a kősziklára, mely számunkra a megváltó Jézus Krisztust jelenti. Ezért, és csakis ezért mondható sikeresnek az előző 10 év. A keresztyén iskolai nevelés azok számára is ismeretlen volt, akik hívő emberként vállalták fel a szolgálatot. Ügyetlenül, gyarló emberi módon csetlettünk-botlottunk az egyházi nevelés útvesztőiben, de ott állt előttünk a helyes irány, mely minden szögből látható: a golgotai keresztes.

Ezért mindig tudtuk – és tudjuk most is –, merre haladjunk, és ha megbotlunk, értünk nyúl az az átszögezett kéz, hogy felségítsen. De kapaszkodni már nekünk kell belé. Csupán egyet vár tőlünk: ha elcsúszunk, ha bűneink a földre húznak, fogadjuk el felsegítő, megsegítő, megtartó kezét.

Vajon az eltelt évek alatt hányszor utasítottuk el, és hányszor fogadtuk el Őt? Éltünk-e az ajándékba kapott kegyelmi idővel, vagy visszaéltünk vele? Komoly, önvizsgálatra váró kérdések, melyeket helyettünk senki sem válaszolhat meg.

Most néhány pillanatra tekintsünk vissza, mi történt körülöttünk az eltelt 10 év alatt. Azzal kezdem, hogy megváltozott környezetünk. Esztétikusabb, izlésebb, igényesebb, tisztább lett. Ez nem csak az anyagi ráfordításnak köszönhető. Természetesen a nagy felújítási, bővítési munkálatok eredménye a legszembetűnőbb. De az iskola belső képe, a dekoráció jellege, a sok virág is valami megváltozott légkörről árulkodik. Ugyanakkor sok még a tennivaló.

A tantestület közösségéről elmondható: ahogyan évről-évre közeledtünk Istenhez, úgy kerültünk egymáshoz is egyre közelebb. Törekvéseink is mindinkább egységessé váltak, hiszen hívő emberként, tanítványként szeretnénk egyre több gyermeket az Úr Jézus köré gyűjteni. A mód, ahogyan ezt tesszük, még nagyon különböző. Ezen a területen nem lehet és nem is szabad uniformizálni (ez az előző rendszerben sem vált be), de a nagyobb összhang, az isteni harmónia felé közelíteni mindannyiunk kötelessége. Na és a gyerekek, akikért az egész rendszer működik. Iskolán kívül, idegen helyen szokták mondani, hogy meglátszik rajtuk az egyházi nevelés. Mi tudjuk, hogy nem mindig, és nem mindenkin. Ezért sokszor elégedetlenek vagyunk. Szeretném felidézni biztatásként, hogy 10 évvel ezelőtt még a köszönésért vívtunk harcot, most pedig az „Erős vár a mi Istenünk!”-től zeng a lépcsőház, ha végigmegyünk.

A tanulás terén is szeretnénk velük

többet elérni. Sok a 10 bukás. De a 22 még több. Ennyien voltak 10 évvel ezelőtt, és lehet, hogy akkor nem is osztályoztunk olyan szigorúan, mint most. És még valamit leszögezhetünk: minden jogos elégedetlenségünk ellenére szeretnek bennünket. Kicsik és nagyok egyaránt. Úgy, ahogyan tőlük telik. Sokszor a látszat nem ezt mutatja, de akkor is éreznünk kell. Ez már az agapé, amit nem tőlünk, hanem Jézus Krisztustól tanultak. Elérkeztünk tehát a legfontosabb „eredményhez”: szeretik Isten. Hogy zengik, milyen szívből tudják imádkozni a „Mi Atyánk”-ot! Megismerték és személyes kapcsolatban élnek az Úr Jézussal. Nem hallottam még, hogy valaki ebben az iskolában nyíltan elutasította volna.

Nagyon szűkszavúan ennyi a történet. Egy lelkes, de ugyanakkor bizony sokszor rettegő csapat elkezdett valamit 10 évvel ezelőtt. Vajon hol tartunk most? A Jelenések könyvéből olvasom a választ: „Tudok cselekedeteidről, fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted el a gonoszokat, és próbára tetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, pedig nem azok, és hazugnak találtad őket. Tudom, hogy van benned állhatatosság, terhet viseltél az én nevéért, és nem fáradtál meg, de az a panaszom ellened, hogy nincs meg már benned az első szeretet. Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhöz hasonló cselekedeteidet, különben elmegyek hozzád, és kimozdítom gyertyatartódat a helyéből, ha meg nem térsz. Az viszont megvan benned, hogy gyűlölöd a nikolaiták cselekedeteit, amelyeket én is gyűlölök. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek! Aki győz, annak enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomában van.”

Munkatársat keresünk!

Az Orosházi
Evangélikus Általános Iskola
és Gimnázium

karbantartó és fűtő

munkakör betöltésére keres rész munkaidős alkalmazottat, azonnali belépéssel. Nyugdíjasok jelentkezését is elfogadjuk. Az állás elnyerésénél előnyt jelent az egyházhoz való kötődés. Jelentkezés az iskolában délelőtti órákban személyesen vagy telefonon, a 68/411-771-es számon.

Tanévzáró istentisztelet

2002-ben és 1934-ben

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 2002. június 16-i tanévzáró ünnepi istentiszteletére kaptam meghívót. A templomba menet előttem vonult el a mintegy 1200 leány- és fiútanuló sora, fehér blúz-ing, sötét aljnadrág és sötét masni-nyakkendő „egyenruhában”. A kettős sorok eleje már ősi templomunk főbejáratánál volt, míg a vége még az iskolát is alig hagyta el. Impozáns látvány volt. Minden osztály élén az osztályfőnök haladt. A tanulók a templom földszinti, mintegy 2000 ülőhelyes padosorainak jelentős részét foglalták el. A szülők és a hívek a hátsó padokban, illetve a karzaton kaptak helyet. Én a zombai kisharang mellett, az ún. presbitereknek fenntartott padban ültem.

Megható volt, amikor – több mint másfél ezren – együtt énekeltük az „Erős vár a mi Istenünk”-et, egyházi himnuszunkat. A csaknem kétezer torokból szóló ének hallatán könny homályosította el szememet a gyönyörűségtől. A zombai kisharangot csak halvány körvonalaimban láttam.

Ribár esperes úr prédikációjában nehéz feladatot oldott meg. Úgy kellett összeállítani mondanivalóját, hogy sem a kis első osztályosok, sem a serdülő tizedik osztályosok ne unatkozzanak, illetve leküsse mindegyik figyelmét. Nagyszerű felépítésű prédikációja alapjául a legtöbb gyereket érdeklő labdarúgó világbajnokságot, annak néhány „epizódját” választotta témául. Így említette meg, hogy a Costa Rica-i kapus a mérkőzés elején, a védendő kapuban letérdelve imádkozott, majd keresztet vetett. A brazil gölt lövő csatár a hálóba találás után kivette meze alól a nyakában lógó keresztet, megcsókolta és keresztet vetett. Íme, látjátok, a klasszis futballisták is istenhívők! Ti most

azért jöttetek templomunkba, hogy hálát adjunk Istennek, hogy az elmúlt tanévben megsegített benneteket, bennünket.

Egy korábbi világbajnokságon, a lelátó felett egy nagy fehér táblán a „Lk 19,10” felirat volt olvasható. Ezt a táblát úgy helyezték el, hogy akarva-akaratlanul állandóan a tévékamerák látóterébe került. Valaki a közvetítés alatt betelefont a MTV-be, kérdezve, hogy mit is jelenthet az a pár betű és szám. A válasz: „Nem tudjuk, de valószínűleg valami mosószerreklám.” A „mosószer” elnevezés igaz volt, de csak átvitt értelemben, mert valójában a lelkek tisztára mosására utalt e bibliai idézet, mely így szól: „Az Emberfia Jézus, azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.”

Minden tanuló, a legkisebttől a legnagyobbig, feszült figyelemmel hallgatta az esperes úr szavait.

A hálaadó istentisztelet után vette kezdetét az iskolai ünnepély, az énekkar műsorával. Ezt követően Vincze Délia, egy csöpp kislány szép szavalaatát hallhattuk. Ezután következett Jantosné igazgató asszony ünnepi beszéde, a jutalomkönyvek és ösztöndíjak átadása. Az ünnepséget Bugyi Tímea, 10. osztályos tanuló jól hangsúlyozott szavalaata, illetve a Himnusz eléneklése zárta.

A tanévzáró alatt, a szavalaatoknál nosztalgiként felelevenedett bennem Orbán János tanító úr IV. elemi iskolai osztályának 1934. évi tanévzáró vizsgája. Akkor az volt a szokás, hogy az evangélikus iskolák (7 iskola volt a község különböző részein) tanévzáró, bemutató „vizsgájukat”, amelyen számot adtak a gyerekek a tanultakról, a templomunkban tartották. A vizsgabizottság az egyházkerületi esperesből, a helyi esperesből és az iskolák igazgatójából állt. A vizsga időtar-

tama 1,5–2 óra volt. Jól sikerültek a tanulók feleletei. Az egyik szaváló én voltam. A vers (melyet Sajó Sándor írt *Repülj fehér galamb* címmel) a gyűlölt trianoni békediktátum 14. évfordulójára aktuális volt. Ennek első versszaka így hangzott:

*Repülj fehér galamb, repülj sebes szárnyon,
Idegen országba, hegyen-vízen át.
Messze Szajna-parton, kopogtasd meg kérőn
Szörnyű nagy uraknak rácsos ablakát.
Mond, hogy az olajáért küldöttünk el téged.
Hallgassák meg végre, amit a magyar földnek
szíve is dobog,
Hogy akik most tépnek, vad idegen népek
Ők az elnyomók, ők a gyilkosok...*

Szavalaatomat az elnöklő egyházmegei esperes úr záróbeszédében így méltatta: „Kedves kis barátom! Nagyszerűen megtanultad a verset, és a hangsúlyozáshoz mind Neked, mind tanítódnak egyaránt gratulálok, a jó vers és a jó szaváló megválasztása miatt!” Az egyik padban ülő édesanyám csak úgy „emelkedett” a fiát dicsérő szavakra. Szép jutalomkönyvet és kitűnő bizonyítványt kaptam.

Most, 68 év után ismét öröm töltött el az Istennek hálát adó tanévzáróért az ősi templomunkban. Köszönöm Istenem!

Utóiratként, mint a prédikációban elhangzottak kiegészítő igazolására említtem meg a labdarúgó világbajnokság befejező jelenetét. A győztes brazil csapat, ország-világ előtt nem szégyellve, egy emberként térdelt le a pályán, és imával köszönte meg a nagy sikert Istennek. E jelenettel alátámasztást nyert az, hogy nemcsak a tudós emberek többsége (akik kutatásaik során rájöttek, hogy kell lenni Istennek), hanem a klasszis sportolók is istenhívők. Mi, a többség, a kis emberek, példát vehetünk róluk.

Aki neked kenyeret ad, dobd vissza kővel?

A kérdésben mindenki felismeri régi szép közmondásunk fonákját! Sajnos, példa is akad rá!

A fiatal lelkész szomorúan tapasztalja, hogy vannak a faluban sokgyermekes családok, amelyekben szegénység vert tanyát. Bár ő maga sem dűskál a földi javakban, segíteni próbál. Együtt érző szeretettel – még arra is ügyelve, hogy „alamizsna” látszatával se bántsa meg érzékenységüket – rendszeresen otthonába hívja, asztalánál látja vendégül hol egyik, hol másik nélkülöző gyermeket. Nem sejti, hogy védenekiből egy-két évtized múltán ádáz ellenségek lesznek!

Ismerős a szegény fiú története is, akinek tehetségére felfigyelt az evangélikus néptanító. Egyházi segítséggel egyengette útját, és szeretetteljes figyelemmel kísérte sikerreit. Csak akkor döbbsent meg, amikor megtudta, hogy a nagy ember megvető lekicsinyléssel beszél Istenről, és az Ő követőit ellenséges indulattal ócsárolja, ahol teheti, gáncsolja.

Szomorú esetek!

Fürst Enikő

SAJTÓSZEMLE

Michael Chang hittérítő lesz

Legkésőbb a 2003-as szezon végén befejezi pályafutását Michael Chang amerikai teniszező, s hittérítő lesz.

A francia nyílt bajnokság 1989-es győztese meglepetésre bejutott a nyolcad döntőbe a Cincinnati-ban zajló 2,95 millió dolláros tornán (igaz, ott kikapott a spanyol Carlos Moyától), de úgy érzi, már nincs sok hátra a visszavonulásig. ↗

Evilági élet, túlvilági üdvönyt

Az első monográfia Hamvas Béláról
[rövidített változat]

„Ő maga is állította, hogy egy helyre, egyazon időben nem véletlenül születnek az emberek. Jómagam is sorsszerűen találkoztam vele” – idézi fel Darabos Pál annak a szellemi kapcsolatnak a születését, melynek végpontja az évtizedeken keresztül írt nagymonográfia lett. Az ötvenes-hatvanas évek kádári Magyarországon a békéscsabai bibliotéka volt a fiatal, kezdő könyvtáros tanítvány és a B-listázott, kitelepített, kényszernyugdíjazott, segédmunkásként tengődő mester találkozóhelye. Az 1958-tól 1968-ig tartó személyes viszony szolgált alapul a „magyar géniuszról”, Hamvas Béláról szóló első pályarajz megírásához a honi szellemtörténetben.

A pozsonyi evangélikus polgárcsaládba született Hamvas gyaníthatóan a monarchiabeli békeidők klasszikus létezési keretét töltötte volna meg tartalommal. Az első világháborúban megjárta a galíciai poklot, ami rádöbbentette gondolkodói hivatásának alapeszméjére: a totális szellemidegenség világválságba torkollott uralmára. A két háború között az irodalmi zsenéktől az újságírói szakmán át a könyvtárosi pályáig ívelő életszakasz érlelte meg azt a stiláris biztonságot és alkotói ihletettséget, amelyek olyan korai remekművek létrejöttéhez járultak hozzá, mint az elsőként összeállított krizeológiai (válságtani) bibliográfia, a *Magyar Hüperion* című levélesszé és egyetlen, még életében megjelent munkája, a *Láthatatlan történet*.

Spirituális útjának fundamentális öszszegzése az Evangélium, a végső Kinyilatkoztatás, amely a létezés értelmét maradéktalanul kimondja. Következménye az e világi élet elsőbbségének értékvesztése és a létezés magasabb fokának megnyitása. Célja az „üdvút” megtalálása még az olyan embertelen körülmények áldozataként is, mint raktárosi-segéd-

munkási beosztása a kommunista diktatúra idején. A szellem Mózeseként az asztalfióknak ír, tudva, hogy szellemi ellehetetlenítői, a marxista „kultúrhéroszok” már az aranyborjú körül táncolnak...

„Ahol nincs mítosz és nincs világkép, azaz ahol nincs szerves közösség, ott a más közösségben született világképet sem tudják asszimilálni. [...] Ahol elsenyvedett a hagyományt tápláló mitikus kép, ott vannak idegen hagyományba fogódzó, azt gyökeresen megemészteni nem tudó utánczók, és vannak a saját látszathagyományt és hamis gyökereit külsőleg őrző maradi fétisimádók.” Ebből az eszmei alapállásból és erkölcsi tartásból egyenesen vezetett útja a belső száműzetésig, haláláig vállalt szellemi emigrációjáig.

Darabos Pál monográfiája úttörő jelentőségű munka: enciklopédikus igényességgel, szinte az azonosulásig vitt beleérző készséggel, lexikális pontossággal és alaposággal állítja az olvasó elé hőse szellemi birodalmát. Azt az aranykorban gyökerező személyiséget, amely (szinte) egyedülként vállalta a totális visszafordulást és megszabadulást a modern világ hamis vonzásától, a 17. század racionalizmusával kezdődő, a 18. század „felvilágosodásával” folytatódó, a 19. század pozitívizmusában kicsúcsosodó és a 20. század ideologikus rémtetteibe torkolló, fejlődéselvű zsákutcából.

Hamvas maga így írt erről: „Ha tettem valamit e népért, azt, hogy új sorsot álmodtam neki. Nem kell róla tudni senkinek. Megnyitottam az utat az aranykorba. Úgy irányítottam az erőket, hogy ezentúl arrafelé zúgnak és a nép sorsát odaviszik. A magyar jelenség: ez vagyok. A névtelen és halhatatlan jelenség, amely a nép sorsát viszi.” (Darabos Pál: Hamvas Béla – Egy életmű fiziognómiája, Hamvas Intézet)

(HETI VÁLASZ

II. évfolyam 31. szám, 2002. augusztus 2.

Cikkíró: Mészáros Gergely)

A világranglista egykori második helyezettje azt tervezi, hogy misszionáriusként elsősorban fiatalokkal foglalkozik majd, de természetesen szeretett sportágát sem felejtje el. „Isten sokkal többel áldott meg, mint amit el tudtam volna képzelni. Ezért valamit vissza kell adnom szeretetéből.” – tette hozzá.

Chang jelenleg 111. a világranglistán, pedig éveken át a közvetlen élvonalhoz tartozott. A párizsi diadal mellett további 33 tornát nyert meg, utoljára két évvel ezelőtt Los Angelesben maradt veretlen. Idén már roppant szerény eredményei voltak, a cincinnati viadal előtt csak két meccset nyert.

(2002. augusztus 9. MNO - Forrás: MTI)

Nézz át fölötte!

John Wesley, a 18. században élt nagy evangélista sétálni ment egyik barátjával a szabad természetbe. A barátja mélyen el volt csüggedve, hosszan ecsetelte a problémáit, majd utána felsóhajtott: „Ezt egyszerűen nem értem! Ha Isten úgy szeret engem, miért sújt mindezzel? Már-már ott tartok, hogy nem bírom tovább. Nem látom a dolgok értelmét!” Éppen akkor egy tehén mellett mentek el, amely egy fal mellett állt, és teljes erővel igyekezett fejét a fal fölé emelni. Wesley rámutatott az állatra, és megkérdezte a barátját: „Mit gondolsz, miért nyújtogatja ez a tehén oly nagyon a nyakát a fal fölé?” Barátja mosolyogva válaszolta: „Nyilván látni akarja, mi van a falon túl.” Mire Wesley: „Na, látod, ez az! Ha nem tudsz átlátnia problémáid falán, akkor próbálj meg túllátni rajta!”

Ha azt hisszük, hogy keresztyén létünkre problémáktól mentes lesz az életünk, éppúgy csalódunk, mint Wesley barátja. Csakhogy Urunk nekünk is ugyanazt mondja, amit egykor a tanítványainak: „Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbenem. A világon nyomorúságatok van, de bízatok: én legyőztem a világot.” [Jn 16,33]. Ragaszkodjunk az Úrhoz és bízunk benne! Akkor felül tudunk emelkedni kedvezőtlen körülményeinken is, békességünk lesz és megvigasztalódnunk a sokféle szorongattatás közepette. Ha azok legközelebb elsötétítik a világot, tekintsünk az Úr Jézusra, tegyük le elébe terhünket, és akkor élvezhetjük az Ő békességét.

Forrás: Vetés és aratás
(internet)

Iskolaforradalom

Politikai csaták tanórákon
és tantestületekben

SAJTÓSZEMLÉ

Az idei tanévben először fordult elő, hogy a napi politizálás része lett az iskolai életnek. Vajon meddig terjed a pedagógus véleménynyilvánítási szabadsága, mely fontos része az oktató-nevelő munkának, s mikor tekinthető az politikai befolyásolásnak?

Még manapság is jelennek meg a sajtóban hosszú, megrázó beszámolók olyan kisdíjakokról, akiket kiközösített az osztály, mert egyházi iskolában baloldali nézeteket mertek képviselni. Arról viszont már nem szokás írni, hogy miközben 1956 eseményeinek iskolai megünneplését törvény írja elő, még ma is vannak olyan tanintézmények, ahol ezt megszegik. Elég, ha az igazgató nem ért egyet a forradalom megítélésével, ezért nem is rendeztetni meg az iskolai megemlékezést. Beszélnek olyan esetről is, hogy az érettségi elnök kivetette az 1956-os forradalomról szóló tételt azzal az indoklással: a téma még vitatott.

A baloldal tehát mindig bent volt az iskolákban, ott van ma is, a tanárok többsége, egyes becslések szerint nyolcvan százaléka ezt a nézetet vallja. Ennek fényében valóban furcsa és szokatlan mindaz, ami a legutóbbi választási kampányban az iskolákban, a tantestületekben lejátszott. Mert kétségkívül új korszak kezdődött.

Miközben a baloldal arra panaszkodott, hogy jobboldali kampány folyik az iskolákban, csak kevés szó esett a baloldal folyamatos, „megszokott” kampányolásáról. Koronka Lajos, a fővárosi önkormányzat oktatási bizottságának MDF-es tagja elmondta: számtalan bejelentés, panasz érkezett hozzájuk. Egy budapesti általános iskolában az MSZP-s önkormányzati képviselő-tanár megkérdezte a diákjait, hogy a szüleik kire szavaztak. Előfordult máshol, hogy az igazgató a tantestületet faggatta ugyanerről. Egy fővárosi középiskolában a tanárnő a Viktor című könyvvel ment be órát tartani, később tagadta, hogy fel is olvasott volna belőle. Tudnak olyan iskoláról, ahol a pedagógus közéleti ismeretek címén a Népszabadságból olvas fel, és fel sem merül benne, hogy más orientációjú sajtót is bemutatson a diákjainak. Amikor egy irodalomtanár a kampány idején Ilyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról című versét tanította, megvádolták azzal, hogy politizál.

Koronka Lajos, aki főállásban szakközépiskola-igazgató, kettős mércéről beszél. Ha egy mérsékelt baloldali tanár-iskolavezető egy MIÉP-es gyerekkel vitatkozik, azt a tantestület többsége természetesen tartja. Ha egy fideszes tanár politizál, akkor elítélik. Ez a jelenleg „elfogadott” hangulat. Soronka közvélemény-kutatást tartott saját tantestületében arról, mi minősül az iskolában politi-

zálásnak. Politizálás-e, ha egy tanár családi emlékeit idézve beszél a holokausztról, vagy elmondja saját élményeit 1956-ról? Mindössze abban sikerült egyezsége jutniuk, hogy a tanár csak akkor lehet hiteles, ha személyiségével is részt vesz a tanításban. De hol a határ? Van-e határ?

A ma oktató tanárok nyolcvan-kilencven százaléka a szocializmus alatt szerzett diplomát. Közöttük kisebbségben ugyan, de mindvégig voltak olyanok, akik nem azonosultak a rendszer ideológiájával, és nagyon kevesen voltak, akik ennek hangot is mertek adni. Koronka Lajos emlékszik olyan esetre a hetvenes évekből, amikor a tanáróra óra közben rohant be egyik kollégája, és azt hajtogatta: én ezt nem tudom. Kiderült, nem volt képes a hivatalos verziót elmondani 1956-ról. A diákok, akik érezték a lejátszódó drámát, néma csöndben várták meg osztályukban a történelemóra végét. A tiltakozás más formáját választotta az a tanár, aki egyszerűen kimosta a száját óra után, úgy akart megszabadulni a hazugság mocskától.

A rendszerváltás nem oldotta fel egy csapásra az évtizedek alatt szépen kifejlődött, rögzült gátlásokat. Úgy tűnik, tizenkét évre volt szükség ahhoz, hogy a pedagógusoknak az a húsz százaléka, amelyik túrt és hallgatott, egyszer csak kinyissa a száját, és beszélni merjen a kollégái előtt is. A nagyobbik rész viszont megdöbbszent ezen. Voltak iskolák, ahol órák maradtak el, mert a tanárban heves politikai vita folyt. Ennek jelentőségét, mondja Koronka Lajos, csak az képes felmérni, aki tudja, hogy az iskolákban korábban milyen légkör uralkodott. A gátlások, félelmek feloldódása ezért forradalmi szintű cselekmény.

Úgy tűnik, hogy az új pedagógus generáció már vállalja a nézeteit. A tanár elmondhatja a véleményét, feltárhathatja meggyőződését a diákok előtt, de soha ne minősítsen, hanem érveljen. Ezt a magatartást kell diktálnia az erkölcsi érzéke, amelyre a tanítás minden pillanatában szüksége van. A gondot a morális érzék társadalmi hiánya jelenti – véli Koronka Lajos –, s e hiánybetegségben szenved a pedagógusok többsége is.

Szerinte az eltelt években azonban nemcsak a jobb-, hanem a baloldal is változott. Ideges lesz, ha a családot, a hazát, a nemzeti elkötelezettséget hallja emlegetni, mert saját kudarcaival kénytelen szembenézni. Elvesztett családi és közösségi kötődéseivel. E nehéz lélektani helyzetben, amikor egy megzavarodott baloldal és egy öntudatra ébredő jobboldal áll szemben egymással, az iskolában is szükségszerűek lesznek a konfliktusok. Vagyis

a társadalmi konfrontációnak kikerülhetetlen helye az iskola.

A baloldali-liberális oldalt megrettentette a fiatalok politikai aktivizálódása is. Mivel nem tudnak mit kezdeni a helyzettel, kikiáltották bűnbaknak az iskolát, és úgy gondolják, ott kell helyére tenni ezt a dolgot. Megvan tehát annak a veszélye, hogy a politika rátenyerel az iskolára. Már vannak előjelek. A fővárosi iskolaügy egyik legnagyobb botránya jelenleg a Berzsényi Gimnáziumban zajlik, ahol a kerület vezetése a tanári kar és a szakma ellenére nevezte ki az új igazgatót. A Berzsényit inkább liberális szellemű iskolának szokás tartani, a tanárok többsége azonban nem fogadja el a szocialisták delegálta igazgatót a saját, korábban egyházi iskolákban is tanító választottjuk helyett. Ezért tömeges a felmondás, ami a gimnázium végleges leromlásához vezethet. Koronka szerint járhatatlan út, ha politikailag, és nem szakmailag közelítenek az iskolához, ha a politika rá akarja kényszeríteni az akaratát az intézményekre.

– Magyarországon nincsen pedagógus etikai kódex – mondja Koronka Lajos. Úgy véli, a szakmai szervezeteknek kellene egyezsége jutniuk ennek megfogalmazásában. – Az eddigi status quo szerint a baloldal beszélt, a jobb hallgatott – fogalmaz, majd hozzáteszi – mivel a helyzet változott, szükség van a párbeszédre, szükség a kódexre, és nem csak politikai kérdések miatt. Jelenleg például nem tiltja, nem korlátozza semmiféle előírás a tanár és diákja közötti szerelmi viszonyt, miként a közéleti viszonyt sem. A pedagógus etikai kódex végre szabályozná, mit engedhet meg a tanár, és azt is, hogy mi az, ami erkölcsi kötelessége.

(Magyar Nemzet
2002. július 6., 34. oldal
Szerző: Hanthly Kinga)

Szemlézett: Ribár János

Kirándulás a finnekkel

Finn testvér-gyülekezetünk: Tampere-Härmäle

Több mint másfél évtizede hűségesen ápoljuk a testvér-gyülekezeti kapcsolatot az orosházi és a finn tamperei kerület evangélikusai között, számos testvéri és baráti kapcsolat alakult ki a nyelvi nehézségek ellenére is. A két gyülekezet evangélikusai két évente találkoznak egymással, s ez 4 évenkénti utazást jelent nekünk Finnországba, ill. nekik Magyarországra.

Idén június 23-án, vasárnap este érkezett meg a 23 tagú evangélikus delegáció Sakari Suutala lelkész-esperes és felesége vezetésével, s a következő hét péntek reggelén (június 27-én) utaztak fel Budapestre, majd június 30-án, vasárnap ültek repülőre.

Előzetes információk alapján tudtuk, hogy Sakari Suutala lelkész-esperes hivatalosan most vezeti utoljára a delegációt, tekintettel a közeli (2003. évi) nyugdíjba vonulására, így még nagyobb körültekintéssel igyekeztünk előkészíteni a küldött-ség néhány napos programját.

Hétfőn reggel Éliás Béla buszaival elindult 35 tagú csoportunk, azaz a 23 finn testvérhez 12 orosházi evangélikus csatlakozott. Aznap cél: Kisköre.

Kisköre

Praktikus és nagyon kedvező lehetőséget kaptunk a kiskörei kempingben, ahol ügyesen megtervezett, kellemes kinézetű és hangulatos faházakban lakhatunk. A vendégek a földszinten tusolási lehetőséggel, a kísérők az emeleten. A hétfői hőség (június 24-én) mindenkit megviselt, a finn vendégeink szaunában érezhették magukat. A kemping ötletét Tarr István testvérünknek köszönhetjük, aki az esztendő elején tartott presbiteri és képviselő-testületi gyűlésünkön hallotta, hogy tervezzük a finnek vendégül látását, és ezzel a kiskörei javaslattal állt elő. Nagyon bevált, nagyon kellemes volt.

A megérkezés után nem sokkal megnezhettük a Közép-Tiszavidék vízierőművének makettjét és szakértő mérnöki magyarázatot kaptunk a víz viselkedéséről. Kuriózum következett: rövid, alig negyedórás buszozás után egy struccfarmon tettük tiszteletünket az irántunk nem túlságosan érdeklődő struccok között. Homokba sem dugták a fejüket. Közömbösen sétáltak a karámban a testes (kb. 100 kg-os) állatok, s hallottunk rúgóképeségükről, futósebességükről, a tojás őrzésének veszélyeiről stb.

A napot egy hangulatos esti együttlét zárta, a kemping fái közt.

Parádsasvár

Egy kis kitérővel értünk oda 11 óra felé, mert előtte még „felszaladtunk” a Kékestetőre, hazánk legmagasabb hegyére (1014 m), és mintegy negyedóráig onnan gyönyörködtünk a kilátásban. A parádsasvári üveghuta meglátogatása után egy magánkereskedőnél kötöttünk ki, ahol nemcsak vásárolni lehet a csiszolt üvegekből, hanem a csiszolás műveletét is megtekintettük. Itt készült el idei ajándékunk is: lencseváza (40 cm magas, 15 cm széles), egyik oldalán az orosházi evangélikus templom képe csiszolatával, s a mostani évszámmal. Parádsasváron nagyon kellemes élményünk volt a Saturnus étterem, ahol valóban igazi, európai szintű tállalásban, kiszolgálásban, ételben volt részünk, és komoly kedvezményt is kaptunk rá.

Recsk – a kommunizmus dicsősége

Félelmetes név, ahol a Rákosi diktatúra idején nagyon sokan szenvedtek értelmetlenül a brutális kommunista diktatúrától. A recski büntető- és haláltábor létezéséről 1986-ig nem is lehetett tudni, csak ez után derítették fel, hogy milyen szörnyű bűnöket követtek el a totalitárius diktatúra szadista őrei ártatlan emberek ellen ebben a kommunista haláltáborban.

Ez volt a következő állomásunk. Keskeny és kanyargós úton kapaszkodott fel felé a busz. A bejáratnál magasodik az emlékmű, és az információk már ott olvashatók, hogy hány áldozata volt a tábornak, és milyen kegyetlenséggel bántak az „osztályidegen ellenséggel” a tábor szadista pribékjei.

A finn vendégek egyre nagyobb megdöbbenéssel hallgatták a hivatalos szövegek fordítását, s különösen elszörnyedt az arcuk és a lelkük, amikor az egyetlen, rekonstruált barakkba bementünk. Ott megismerkedhettek a különféle kínzási módszerekkel, a szökési kísérletek kegyetlen következményeivel, az embertelen és hiányos, energiaszegény étkezéssel, a kőkemény munkával a kőbányában, az örök szadizmusával. Érzékelhették, mit jelenthetett télen a barakkban lakni, és a téli hideget eltűrni, hiszen a méretes barakkban egyetlen egy közepes méretű, kályhaszerű valami volt beállítva.

Vendégeinket teljesen megrendítette mindaz, amit láttak és hallottak. Ilyet még soha nem éltek át, hogy ember ilyen szadista módon kínozzon embert. Az addig vidáman csevegő finn vendégek elnémulva és csendes iszonyattal néztek ma-

guk elé, pár szót váltottak, majd egyszer csak felcsendült a bűnbánati és könyörgő ének finnül a recski táborban. Többen is könnyes szemüket törölgették, bennem pedig szégyellni való indulat volt. Vissza Kiskörére a buszon még mindig a recski élmények felett meditáltunk.

Vidám esti éneklés két faház között

Ekkor derült ki, hogy vendégeink között profi énekesek vannak, majd megtudtuk azt is, hogy a tamperei operaház énekesei is a delegáció tagjai. Nekik teljesen természetes volt, hogy az evangélikus gyülekezeti delegáció tagjai. A gyülekezet kántorának kérésére örömmel jöttek. Csodálatosan hangzott az énekük az éjszaka csendjében, lelkesen tapsoltunk. Mindaddig művészi élményben volt részünk, amíg a vendéglegkészek eszébe nem jutott, hogy a magyar kísérők is énekelhetnének. Erre is sor, került, bár igyekeztünk a helyzetet humorral fűszerezni, hiszen még amatőr szinten sem voltunk kórus, szemben a finn kvarttellel, akik zengő hangjukon négy szólamban énekeltek. Minket elsősorban kitévő finn tolmácsunk, Révész Rita mentett ki a slamasztikából, és vezetésével mégis volt egy kis éneklés.

Hortobágy

Tényleg elképesztően végtelen és elképzelhetetlenül látványos, pedig az ember azt hinné, hogy a puszta „üres”. Nem! A puszta gazdag világ, a messzeség lenyűgözi a tekintetet, s az a paradox, hogy mintha mégis minden a közelben lenne. Még az idő is gyorsan telik; észre sem vettük nyúlmozgását, s alig másfél óra múlva megtudtuk, hogy a három gumis kocsi már 20 km-t tettünk meg. Sem az időt, sem a távolságot nem érzékeltek. Érdekes volt átélni a szabadság e különös élményét. Láttunk még ügyes csikósokat, s szürke marha gulyát; a hortobágyi ménes zavartalanul legelészett tovább a kopárnak tűnő földön, de igavonó ökrök is bemutatják tudományukat.

A hortobágyi csikósok többeknek lehetővé tették a szelíd, ilyesmihez hozzászokott lovakon való pár perces lovaglást. Így Sakari Suutala lelkész is sikerült lóra tuszkolni. A hortobágyi látványosság a tenyészcsődörök megtekintésével ért véget. Hüledezve hallgattuk, hogy egy-egy csődör ára 15 és 100 millió forint között mozog.

Folytatás a 15. oldalon

Békéscsabán is időztünk. Megtekintettük mindkét evangélikus templomot, és aznap este majdnem 10 óra felé érkezünk vissza Orosházára. Csütörtök este szép nagy gyülekezet hallgatta a tamperei operaház művészeinek koncertjét; a nagyon jó hangulatú alkalmat közös vacsora zárta le az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium ebédlőjében.

Igen sokat tett ezekért a finn napokért a gyülekezet felügyelője, Jantos István, akinek az alapötletére épült az út. Köszönettel tartozunk Ribár Jánosné gazdaságnak is, aki az alapötletet részleteiben kidolgozta. Különösen nagy köszönettel tartozunk Révész Rita testvérünknek, aki kitűnő tolmácként segítette a kommunikációt.

Ha Isten engedi, és lesz még pénztár-cánk is, akkor 2 év múlva az orosházi delegáció látogat el Tamperébe. A finn csoportunkba bárki jelentkezhet, aki vállalja a megfelelő anyagi és vendéglátói feltételeket.

MEMENTO MORI!
Földi életünk
mulandóságára ismét egy
gyászjelentés figyelmeztet:

MÁTRAI SÁNDOR 81-szeres
 válogatott labdarúgó,
 az FTC örökös bajnoka... VÉGSŐ
 BÜCSÚT AZ ÓBUDAI TEMETŐBEN,
AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
SZERTARTÁSA SZERINT...

50 éves érettségi találkozára készülünk mi, akik 58 esztendővel ezelőtt az Orosházi Evangélikus Gimnázium első osztályába léptünk. Gyermekként előttünk tátongott az ismeretlen jövő, egyikünk sem tudta, merre visz utunk, meddig tart, mi vár a végén!

Magna Sándornak hívták azt a nagyszénási fiút, aki hamarosan kitűnt a többiek közül a tornaórákon. Tehetőséges atlétának indult, mégis a labdarúgást választotta. Hamarosan tagja lett az iskola csapatának, majd – akkor már Mátrai Sándor néven – a Fradi válogatott játékosaként ismerete meg őt a sportvilág. A hírnév nem kápráztatta el, ugyanaz a kedves, derűs ember maradt, aki volt. Az 50 éves találkozára szóló meghívót még megkaphatta, de válasz helyett már csak halálhíre érkezett.

Az elmúlt évtizedekben néhányan már elmentek osztálytársaink közül. Ő éppen most, a közös ünnepség előtt. Hiányát – mint a többiekét – egy szál gyertya jelzi majd.

Fürst Enikő

Mégsem szűnik meg!

A legutóbbi Harangszó (IX. évfolyam 3. szám) utolsó oldalán utolsó hírként olvashattuk a kérdést, hogy megszűnik-e ez a gyülekezeti lap, amelyik immáron 1994 óta évente 4-5 alkalommal jelenik meg. A szerkesztőséget a helyi visszhangtalanság vitte arra a gondolatra, hogy talán feleslegesen terheljük a gyülekezet költségvetését, hiszen egy-egy szám kiadásának bekerülési összege megközelíti a 100 ezer forintot, bár az is igaz, hogy az adományok ezt a terhet jelentős mértékben csökkentik. Mindig is köszönettel állapítottuk meg, hogy a lap jelentős támogatást kap az adakozóktól. Helyiek és vidékiek eddig is igen jelentős összeggel járultak hozzá a lap működéséhez.

Hogy mégsem szűnik meg a lap, az azzal is összefügg, hogy – örömünkre – sok szóbeli tiltakozás futott be hozzánk, s még azt is örömmel hallgattuk, amikor a tiltakozók szinte haragosan mondták ki, hogy „ne fosszuk meg őket ettől az újságtól”, hiszen várják és szívesen olvassák a benne található különféle írásokat.

Közben írásban is jött ellenvelemény, azaz a lap megmaradását szorgalmazó levél, amit most ide mellékelünk:

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Döbbenettel olvastam az Orosházi Harangszó IX. évfolyamának 3. számában, az utolsó oldalon a híradást arról, hogy esetleg kétségessé válhat az újság további megjelenése az orosházi olvasók gyér visszajelzése miatt.

A Szerkesztő Urat szólítottam meg levelem elején, pedig nem őt, hanem az Orosházi Evangélikus Egyházközség 2884 egyháztagját, illetve 1040 választói névjegyzékben szereplő tagját kellett volna megszólítanom. Tehát:

Kedves Orosházi Evangélikus Testvéreim!

Nem szabad hagyni, hogy ez az egyházi periodika megszűnjék, és az eseményeket felsoroló gyülekezeti körlevéllé váljék. Igenis szüksége van erre az újságra az otthoniaknak és a vidékieknek, az orosháziaknak és az onnan elszármazottaknak egyaránt. Szükség van egy olyan lapra, mely nemcsak az orosházi híreket tudatja velünk, hanem teológiai, egyháztörténeti, társadalomtudományi és politikai cikkekkel segít bennünket abban, hogy a számunkra szomorú eredményt hozó választások után is meg tudjuk őrizni evangélikus identitásunkat, polgári gondolkodásunkat, hozzáállásunkat. Ebből a lapból, a benne megjelenő cikkekből meríthetünk erőt Urunk segítségével ahhoz, hogy mindezek életünk részei maradjanak.

Ne veszítsük el hitünket, fogjunk össze, segítsük a Szerkesztőség munkáját véleményünkkel, visszajelzéseinkkel, gondolatainkkal. Szükségünk van az Orosházi Harangszóra!

*Testvéri köszöntéssel:
 Jankó Katalin, Budapest*

Mások is írtak, s ha nem is ilyen körültekintő érveléssel, de felszólító módban, hogy semmiképpen se szűnjön meg vagy alakuljon át a lap, mert sokan várják, hiánypótlónak tartják. Még azt is köszönettel vettük, hogy az egyik – közben megszüntetett – megyei lap, a Békés Megyei Napló 2002. május 31-én a következőket írta, miután eredeti forrásból közzétette az átalakulás lehetőségének hírért: „Az 1994-ben alapított időszakos lapot a helyi evangélikus gyülekezet alapította. A Harangszó időközben komoly tekintélyt szerzett a helyi szellemi életben, mert azon túl, hogy részletesen beszámol a gyülekezet és intézményei életéről, gazdag publicisztikai hagyományokkal is rendelkezik, melyben a teológiai témák mellett helyet kapnak helytörténeti elemzések is.” A rövid cikk még arról is ír, hogy esetleg „a lap utódjaként belső körlevelet indítanak, mely a legfontosabb információkat juttatja el az orosházi evangélikusokhoz.”

Köszönjük a közben megszűnt megyei lap érdeklődését és figyelmét, s most örömmel mondjuk, hogy – egyelőre – mégsem alakítjuk át a lapot pusztán belső körlevéllé. Ennek okai a helyi és a vidéki megszólalások, amelyekből azt következtetjük, hogy – bizonyos körben – mégis szükség van erre a lapra, periodikára. S még azt is komoly érvként vettük figyelembe, hogy egy kedves nyilatkozó arra hívta fel a figyelmet, hogy azért is lenne sajnálatos a lap kivonulása a helyi közéletből, mert akkor ezzel megszűnne az egyetlen keresztyén szemléletű, polgári gondolkodású újság a városban. Ezzel akkor megszűnne az örök értékek (Tízparancsolat) írott képviselete, a teológiai látásmód legalább időnkénti megismerhetővé vagy köztudottá tétele.

Kérjük, fogadják érdeklődéssel a lapot a továbbiakban is, szívesen veszünk mindenféle reagálást, kérdést, kiegészítést, gondolatot, megjegyzést, javaslatot – akár írásban, akár személyesen és szóban. A Szerkesztőség címe azonos a Lelkészi Hivatal címével.

A Szerkesztőség

Svájc, avagy egy református demokrácia

Frissiben egy gyülekezeti kirándulásról

Az előzmények

Tavaly, 2001 szeptemberének vége felé kedves kirándulóvendégek jártak Orosházán. Ismerkedtek hazánk nevezetességeivel (így elsősorban a fővárosra irányult figyelmük). Megtekintették Szegedet és Pannonhalmát is. De hogy kerültek Orosházára?

A csoport vezetője Gabányi Géza lelkész volt (feleségével együtt), a csoportot pedig az erlinsbachi református gyülekezet tagjai alkották. Gabányi Géza svájci református lelkész nevét sokan ismerik Orosházán, hiszen édesapja az 1960-as évek legvégéig rákóczi-telepi-szentetornyai evangélikus lelkész volt.

A kirándulókat szíves szeretettel fogadtuk Orosházán egy kellemes őszi hétvégén, amikor a vendéglelkész hirdette Isten ígését az evangélikus templom székéről, s a kétnyelvű alkalom után közösen ebédeltünk az evangélikus iskola ebédlőjében. Akkor egy igen lelkes meghívást kaptunk. Talán nem is került volna sor erre a látogatásra, ha Gabányi Géza lelkész – egykori gimnáziumi és teológus diaktárs – nem szorgalmazza az ügyet.

A kirándulók

A meghívás kitartó komolyságának köszönhetően a következők vehettek részt a 19 órás buszúton és az ötnapos svájci kiránduláson: e sorok írója, mint a gyülekezet igazgató lelkésze feleségével együtt, aki a gyülekezet gazdasági ügyintézője, Lázárné S. Katalin lelkész férjével, Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő feleségével, aki a Fénysugár Klub vezetője, Jantos István gyülekezeti felügyelő feleségével, aki az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium igazgatója, Nagy Sándorné, aki az iskola igazgatóhelyettese, valamint Révész Józsefné, aki a gyülekezet Hajnal óvodájának vezetője. (A két lelkész kivételével mindenki fizette az útiköltségből rá eső részt.)

A kirándulások

Augusztus 20-án, kedden – hajnalok hajnalán, 3.30-kor – indult el csapatunk a Baden utáni Erlinsbach felé, és hosszú, de jó hangulatú út után éjjel 23 óra után érkezünk meg a tethelyre.

Pihenőnap után megkezdjük kirándulásainkat. A gyülekezet lelkésze feleségével együtt, valamint a gyülekezet egyik elnöke, Dr. Andreas Waldvogel kísért és vezetett bennünket ezen a gyönyörű úton. Először – busszal, majd hajóval – Murtenbe mentünk az ottani ún. 2002-es Expo egyik helyszínét (monumentális művészeti kiállítást) megtekinteni, s a gyülekezet elnökének köszönhetően a

helyi és a svájci történelemmel ismerkedni. A murteni tó partjához közeledve egy monumentális, vízben rozsdásodó építmény keltette fel az érdeklődésünket, minimum háromemeletes, szélességében is terjedelmes vasszörny meredezett a víz fölé egységes, tömör blokkként. Mintegy félórás várakozás után magába fogadott bennünket a vasszörny, s láthattuk a svájci történelem és jelen mozis feldolgozását, majd a Feszty-körképre emlékeztető hatalmas festményt, 14. századi csatajelenetekkel. Az egész kirándulást a modern művészet alkotásai töltötték ki. A művészet küzdelem, és e küzdelem tartalma Murtenben a múlt idő és a közelgő örökévalóság döntés elé állító kemény, rozsdás valósága. Szinte minden alkotás rozsdás volt, amit csak láttunk. Rozsda = mulandóság!

Másnap, pénteken következett Svájc legszebb barokk városa: Solothurn. A település névtáblája mellett ez a felirat állt: „Die schönste Barockstadt”. S valóban – szavakkal aligha leírható, sok száz éves, érintetlen építészeti szépség az egész város. Vajon hálásak-e a svájciak Istennek, hogy a történelem Ura kegyesen megkímélte őket a világháborúk mindent lebombázó, vérbefojtó szörnyűségeitől? Megérintetten sétáltunk a városban, s hallgattuk vezetőnk értő előadását a város sokféle részletéről.

Egyik ámulat után a másik következett. Különösen szombaton délután, amikor a schönwerdi Paul Gugelmann Múzeumot néztük meg. Hogy is írjam le? Először látásra ócskavas, rozsdás drótok, kerekcsék, emberalakok rendezett halmazban, vagyis amiből kirajzolódik egy határozott forma, például egy hajó, vagy egy emeletes épület keresztmetszete. S egy gomb megnyomása, vagy egy kar megtekerése után minden működik. Az emberi alakok akcióba kezdenek; minden zaka-
tol, csilingel, s kemény kritikát zajonganak a világról, emberről, rólunk. Mélyfilozófia a legegyszerűbb technika nyelvén. Az álmélkodást kiváltó kiállítás után az ún. ókatolikus templommal ismerkedtünk egy ottani lelkész segítségével.

Találkozás a gyülekezettel

Vasárnap, augusztus 25-én 10 órakor az istentiszteleten. Mintegy 200 gyülekezeti tag várt ránk, s vendéglátóink nagyon kellemes jódlükórossal tették színesebbé az ünnepi alkalmat. Röviden bemutatuk a gyülekezetünket, óvodánkat, iskolánkat, s az ige hirdetés témája a Zebédus fiak anyjának kérése volt [Mt 20,23 kk]. Az offertórium összege több mint 900 svájci frank lett, amit ajándékba kaptunk

intézményeink támogatására. Istentisztelet után a gyülekezet másik elnöke, Ruedi Kyburz hívta meg a jelenlevőket ünnepi ebédre. Tanulhattunk egymástól. Mi tőlük *értelmes demokráciát!* Mivel itthon ez még elemi szinten is alig működik. Különösen, ha a svájci modellel vetjük össze, van mit tanulni Európa egyik legdemokratikusabb országától. S igen tanulságos a gyülekezeti demokrácia is! Mintegy 2500 gyülekezeti tagból áll a gyülekezet, s a presbitérium létszáma nem éri el a 10-et (plusz a lelkészek)! Amikor megmondtuk, hogy nekünk körülbelül ugyanennyi jegyzett gyülekezeti tagunk van – majdnem 40 főből áll a presbitériumunk –, akkor hüledeztek, csodálkoztak, mert, úgy mond, ennyi ember nem tud értelmes munkát végezni együtt. Az már nem is munka, hanem tömeggyűlés. Más a munka-
kaértekezlet és más a tömeggyűlés.

A lelkészi munka

A gyülekezetnek két lelkésze van. Elsősorban vendéglátónk, Gabányi Géza, egykori teológustársam lelkészi munkája érdekelt, figyeltem minden mozzanatra. Mint kívülálló, idegen és külföldi, láthatam magam előtt egy igazi lelkészt. Nemcsak kedves, de tanulságos hittanórát élünk át, s átgondolt gyülekezetirányítást az elnökök segítségével. Hallhattam lelki gondozói munkáról, magányos vagy súlyos betegek segítéséről, családlátogatásról, gyülekezeti alkalmak szervezéséről, technikai előkészítéséről. Láttam egy lelkészt, aki nagyon komolyan veszi a munkáját, s mégis minden görcs, felesleges erőlködés nélkül. Nagyszerű segítőtje felesége, aki finom lelkületű, háttérben maradó, de mindennek profil adó egyéniség, hihetetlenül sokat dolgozott értünk, s a kitűnő vendéglátásban óriási szerepet vállalt, más vendéglátókkal együtt. Gabányi Géza lelkész körül egy nagyon kellemes keresztyén és baráti társaság él, kik egymással is mindent megvitató kapcsolatban vannak.

Különös fényt vetett a lelkész munkájára egy 2002. június 7-én kelt levél, amit Dr. med. Roland Moser írt a lelkésznek, egy temetés után. A „*Sehr geehrter, lieber Herr Pfarrer Gabany*” megszólítás után nagyon meghatottan köszöni meg „a kedves lelkész úrnak” a temetés lelkiségét és szavainak mélységét. A levél tudós írója azt is megfogalmazza, hogy a gyász ideje – a fájdalom ellenére is – az eszmélkedés ideje.

Jó volt együtt, s reméljük, a testvéri szeretetnek kölcsönösen nem szakad vége!

Ribár János

Megemlékezés imádságban és versben

2002. június 29-én mintegy két-háromszáz személyből álló közösség előtt emlékeztek meg a város polgári gondolkodású lakosai arról, hogy a megszálló és gyarmatosító szovjet csapatok 11 évvel ezelőtt hagyták el magyar hazánk területét, s lehettünk így újra szabadok, tatárok, törökök, Habsburgok, németek, oroszok ittléte után. S a tragédia, hogy mindegyik megszállás, idegen uralom magyar hazánk jelentős lelki és gazdasági visszaesését eredményezte. Ennek oka, hogy az idegenek elsősorban vittek tőlünk, s alig hoztak valamit. A tatárok után országrészek váltak teljes pusztasággá, a törökök rengetek magyart vittek el, s egyéb értékeket is, cserébe az a néhány török fürdő nem igazán gazdaságos válasz.

A 20. században is rettenetes veszteségek értek bennünket, s most csak egyetlen példát, egyetlen összehasonlítási képletet emelünk ki: az orosz megszállás nélkül most mi is ott tarthatnánk gazdasági erőben, mint az osztrákok, de az is lehet, hogy a svájciak is irigyelhetnének bennünket. Ha engedték és hagyták volna, hogy a magyar gazdasági és kulturális élet a szabad nyugati világ részese lehessen, akkor ma nem itt tartanánk...

De ne legyünk elégedetlenek, végül is a történelem Ura 11 évvel ezelőtt levette rólauf a súlyos büntetést, visszaadta szabadságunkat. Június 29-én megemlékeztünk erről, amikor Dr. Dancsó József (Fidesz-MPP) polgármesterjelölt tartotta a tartalmas ünnepi beszédet, mely után a következő imádság hangzott el e sorok írójáról:

Felséges Isten, mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, történelem Ura, fiadért figyelmezz dadogó szavunkra! Boldogan kellene most Neked hálát adnunk, hogy 11 évvel ezelőtt az utolsó megszálló idegen katona is elhagyta sokat szenvedett hazánk földjét. 11 évvel ezelőtt fellélegeztünk, amire mintegy 46 évig vártunk; hirtelen megérkezett a szabadság, hitük naivan. Kegyelmednek és szeretednek köszönhetően megérkezett hazánk szabadsága, Urunk, de mintha mi mindent elrontottunk volna. Talán nem

láttuk meg, hogy Tőled kaptuk ezt a szabadságot. Nem láttuk meg, hogy Te ajándékoztál meg váratlanul bennünket 11 éve a szabadsággal, s Urunk, sem Hozzád, sem észhez nem tértünk.

Urunk, 11 évvel ezelőttre emlékezünk vissza most, amikor újra morzsolódni látszik a szabadság, fogyatkozik, mint a Hold az esti égen. Urunk, félelmetes látunk, hogy nem ismertük fel: Te adtad a szabadságot, és mi mégis vakon csak önmagunkban hittünk.

Urunk, bocsáss meg nekünk! Nemcsak azt, hogy nem figyelünk szent igékre, de azt is, hogy egész Himnuszunk egész szövegére sem figyeltünk fel, hogy mikor is gyúlt harag kebledben. Miért is hoztál ránk tatárt, törököt, németet, orosz... Uram, lelkem remegő félelemmel állapítja meg: a több mint évtizedes istenvakság megbocsáthatatlan. Uram, bocsásd meg, hogy a népszámláláskor azt hazudtuk, hiszünk benned... De te még azt a csodát is képes vagy megtenni, hogy a rosszból jót hozol elő, hazugságot igazsággá változtat.

Urunk, bocsásd meg, hogy önhitt naivitásunkban sok mindent elvettünk. Ajándékba adtad 11 éve a szabadságot, mi erre emlékezünk, de mi a szabadságból szabadosságot csináltunk, és elmulasztottuk azt, hogy rendet csináljunk a fejünkben és szívünkben. Urunk, segíts, hogy rendet csinálhassunk a fejünkben és a szívünkben, s hogy a kettő szinkronban lehessen egymással.

Könyörgünk, légy irgalmas hozzánk, ments meg minket bűneink ellenére, mert ha nem teszed, nemzetünk elveszik, belefúllad az erkölcsi nemtelenségbe, a kozmetikázhatatlan jellemtelenségbe, a parttalan hazudozásba, az ügynökhálózat gerinctelenségébe...

Urunk, Istenünk, a szabadság napján kérünk, hallgass meg minket, amikor nem magunkért, de nemzetünkért, hazánkért könyörgünk, könyörgünk a magyar földért, levegőért és mindennapi kenyérért, de ellenségeinkért, a politikai közélet tisztaságáért, könyörgünk, hogy csak olyanok vezethessék ezt az országot, akik méltóak a közbizalomra tisztességük és becsületük okán. Isten, áldd meg a magyart, kivétel nélkül mindenkiért könyörgünk, adj nekünk világotlátást, bölcs tenni akarást! Ámen!

Azokban a napokban került a kezembe Heltai Jenő 1945. május 1-jével dátumozott verse. Noha nem közlünk rendszeresen verseket, de e mostaninak egészen más a szerepe. Kérem az olvasót, figyelmesen olvassa el. Különösen arra a részre figyeljünk fel a versben, hogy nem azért dült a szabadságért harc,

*Hogy azt csináld, amit akarsz,
S mindazt, amiért más robotolt,
A magad javára letarold.*

A visszanyert szabadság soha ne csapjon át gátlástalan szabadosságba!

Ribár János

HELTAI JENŐ:
Szabadság

Szabadság! Ezt a megszentelt nevet Könnyelműn, ingyen ajkadra ne vedd! Tudd meg: szabad csak az; aki Oly áhitattal mondja ki, Mint istenének szent nevét a jó pap, Szabad csak az, kit nem rettent a holnap. Ínség, veszély, kín meg nem tántorít És lelki béklyó többé nem szorít. Hiába őri porkoláb s lakat, Az sose rab, ki lélekben szabad. Az akkor is, ha koldus, nincstelen, Gazdag, hatalmas, mert bilincstelen. Ez nem ajándék. Ingyen ezt nem adják, Hol áldozat nincs, nincs szabadság. Ott van csupán, ahol szavát megértve Meghalni tudnak s élni mernek érte. De nem azért dül érte harc, Hogy azt csináld, amit akarsz, S mindazt, miért más robotolt, Magad javára letarold, Mert szabadabb szeretnél lenni másnál. A szabadság nem perzsavásár. Nem a te árud. Milliók kincse az, Mint a reménység, napsugár, tavasz, Mint a virág, mely dús kelyhét kitarva Ráönti illatát a szomjazó világra, Hogy abból jó testvéri jusson Minden szegénynek ugyanannyi jusson. Míg több jut egynek, másnak kevesebb, Nincs még szabadság, éget még a seb. Amíg te is csak másnál szabadabb vagy, Te sem vagy még szabad, te is csak gyáva rab vagy.

MEGEMLÉKEZÉS

Negyven évvel ezelőtt, 1962. augusztus 2-án, közúti baleset következtében hunyt el KISS ANDRÁS (1891–1962) kőművesmester, aki 15 éven át, haláláig volt presbitertestvérünk. Hűséges felesége, FAZEKAS ETELEKA (1899–1982) 20 évi özvegység után követte az örökkévalóságba. Soha el nem múló hálával, szeretettel és fájó szívvel emlékezik Rájuk haláluk évfordulóján fiuk, Dr. Kiss A. Sándor, aki ugyanekkor 10 000 Ft adományt adott egyházközségünknek (ebből 5000 Ft-ot az Orosházi Harangszó újságra).

Városi Krónika

Köszöntés, sajnálatos hiba ellenére

Az „Egy város építünk.” – szimpatikus és bölcs jellegével új – kéthetenként megjelenő – lapot kapott Orosháza város olvasni és tájékozódni szerető lakossága. Az első szám megjelenésének dátuma 2002. július 26-a. Dr. Dancsó József, a jobboldal polgármester-jelöltje „üdvözlő” az olvasót, s meghirdeti programjának vezérfonalát, amit ebben a már idézett formulában foglal össze: „Egy várost építünk – Egy úton járunk!”

Ugyancsak figyelemre méltó és nagyon fontos az az információ – amit a lapból is megtudhatunk –, hogy „az elmúlt ciklusban”, azaz amikor nemzeti és jobboldali kormányunk volt, Orosháza városa – szocialista vezetése ellenére is – „5,7 milliárd forint állami” támogatást kapott! Ezt csak azért tartjuk nagyon fontosnak hangsúlyozni, mert éppen az elmúlt ciklusban számtalanszor hallani lehetett az országos és helyi médiumokban, hogy a Fidesz-kormány nem támogatja a szocialista önkormányzatú városokat, hogy csak saját kénye-kedve szerint osztogatja a pénzt. S ebben az összefüggésben döbbenetes és elgondolkodtató, hogy milyen etikai alapokkal rendelkeztek azok, akik állandóan elmarasztaló módon sulykolták a nemzeti és polgári kormány gyakorlatát és filozófiáját, s gátlástalanul terjesztették, hogy a jobboldali képviselők semmit sem tettek a városért.

Egy településnek, városnak minél nagyobb az információs bázisa, annál nagyobb szellemi teljesítményekre képes, hiszen az igazi demokrácia szellemét megértő egyéniség képes csak nagyot alkotni. A központilag kézi-vezérelt primitív diktatúrák rövid távon rendkívül hatékonyak, de csak addig, amíg van kitől valamit is elvenni, s abban a pillanatban, amikor kifogyott az elrabolható (úgy mond államosítható) tulajdon, külföldi kölcsönökre szorul. Az információs bázis, forrás gazdagodását látjuk a Városi Krónika című lap megjelenésében, s csak jó kívánságainkat fejezhetjük ki vele szemben: teljesítse be küldetését, és legyen eredményes az informálásban, tájékoztatásban.

Egy sajnálatos hibát is szükségesnek érzünk a Harangszó olvasói előtt szóvá tenni, annak ellenére, hogy köszönettel tartozunk a „Vallásszabadság vagy vallásszabadoság” interjú közléséért, amit eredetileg a Heti Délkelet kért az új egyházügyi államtitkár, Dr. Szalay István híressé vált tervével összefüggésében, miszerint töröltessék el a „történelmi” jelző a három valóban történelmi egyház és az egy valóban történelmi felekezet (hitköz-ség) neve elől. Az újságban ez olvasható:

„Az érintett négy egyház (a katolikus, az evangélikus, a református, az izraelita) tiltakozik...” – Ebben a mondatban az a sajnálatos tévedés, hogy csak 3 egyházzal lehet szó, és 1 felekezetről! Mert egyházzal csak az Úr Jézus Krisztus összefüggésében beszélhetünk, az izraelita hitközösség nem lehet egyház. Az Egyházat Jézus Krisztus alapította, tehát az összes vallásfelekezet – buddhizmus, hinduizmus, mohamedanizmus (iszlám), sintoizmus, brahmanizmus, izraelita – nem nevezhető egyháznak, hanem csak és kizárólag *vallási közösségnek*, esetleg *felekezetnek*. Tehát nincs mohamedán egyház, csak mohamedán vallás stb.

Az egyház fogalmának e téves használatára még a „rég” szocializmusban sem volt divatban, s egyáltalán nem a helyi szerkesztőt marasztaljuk el érte, hanem látjuk, hogy egy szándékolt országos zűrzavarkeltésről van szó, aminek éppen a tudatlan, a vallási kérdésekben tájékozatlan embereknek a még további megzava-

rása és megkavarása a célja. Így lehetséges az a tragikomikus jelenség is, hogy a hivatalos bejegyzés szerint Magyarországon még „boszorkányok egyháza” is létezik. Fontos definíció: egyházzal csak ott beszélhetünk, ahol a Jézus Krisztusba vett hit áll a középpontban, az összes többi, transzcendentális irányba mutató korporáció az „egyház” elnevezés helyett a vallás vagy vallási közösség, felekezet, vagy hitközösség nevet érdemli meg.

Mindennek ellenére tisztelettel köszöntjük a Városi Krónikát, és végezzon jó szolgálatot köztünk, mert valóban egy várost építünk, egy városban lakunk, élünk, dolgozunk, és bármit is vétünk városunk ellen, azzal önmagunk ellen is vétünk! Legyen nagyon hosszú életű az újonnan megjelent újság, aminek második számát 2002. augusztus 9-i dátummal vehettük a kezünkbe!

Az Orosházi Evangélikus Egyházközösség Harangszó lapjának Szerkesztősege

ifj. Szverle István:

Szentetornya, az értékvesztés fellegvára

Avagy még mindig nem késő!

Szomorú folyamat indult el Szentetornyán, amit talán még nem késő megállítani. 1931-ben mintegy 300 evangélikus elődünk összefogásának köszönhetően templom, azaz Isten háza épült. Manapság, 70 évvel később (két generáció után) 4-5 résztvevő van ebben a templomban az istentiszteleteken. Vajon hová tűntek az emberek? Most is itt vannak, csak a közömbösség szürke homályába süllyedtek. Kiveszett belőlük a közösség érzésének és értékének ereje. Istentől elrugaszkodva élnek önző, tartalmatlan életüket. Érdeklődésük az aktuális pletykákra és az időjárás híreire terjed ki. Közönyük neveléses tudatlansággal párosul. Gyakran hallani a templomra célzva: „Szokott itt lenni valami? Kár, hogy nem járnak ide az emberek!” Közben észre sem veszik, hogy saját magukról beszélnek. Nem foglalkoznak mással, csak saját önös érdekeikkel. Úgy gondolják, hogy jól megvannak egyedül is, nincs szükségük Istenre, sem pedig közösségre. Lehet, hogy ez nem is annyira helyi, lokális probléma, talán máshol is így van. Az viszont biztos, hogy tévednek, mert

egészen biztos; Isten és közösség nélkül nem lehet teljes életet élni. Ki kell állni az ilyen viselkedéssel szemben, s tesszük is ezt bátran, mert nem vagyunk egyedül: velünk az Isten. S másokat is erre kérünk.

Televíziós közvetítések alkalmával gyakran láthatjuk, hogy országszerte tele vannak a templomok. Gyerekek, fiatalok, idősebbek egyaránt jelen vannak. Együtt vannak, s közösségekben Istennel. Máshol ez természetes.

Érthetetlen, hogy Szentetornyán miért jó az embereknek magányosan, elszigetelve élni? Talán ennyire pogányok lennének? Vajon most mit tudnánk létrehozni nem létező összefogással? Ha egyszer az itt élők is megismernék a közösségekben rejlő erőt, megismernék, milyen felemelő együtt ünnepelni, együtt gondolkodni, együtt ténykedni, s akkor nagyon sok minden megváltozna az életükben – a gondolkodásuk is. Együtt és nem külön.

Annak idején az itt élők templomot építettek, közösséget hoztak létre, az utókornak is. Feladatunk, hogy közösséget

Folytatás a 19. oldalon

Reménység Háza

Így nevezi a Budai Evangélikus Egyházmegye azt az ifjúsági központot, ahová a 27 főből álló orosházi csapat augusztus 11-én elindult. A vonatra szállók az itthon maradottakkal együtt emlékeztek, hogy a gyülekezet imádsága kísért bennünket. A csoportvezető felnőtt augusztus 4-én részt vettek az istentisztelet liturgiájában, ahol felolvasással szolgáltak. Reménységünk volt az, hogy nem csupán néhány lelkes fiatal testvér számára fontos az előttünk álló hét, hanem minden gyülekezeti tag szívében viseli az ifjúság ügyét. Akik együtt gondolkodtunk a hét kialakításában, és az alkalma-kért imádkoztunk, tudhattuk, hogy nem csak egy a fiatalok szemében kedves tábor „hozunk össze”, hanem Urunk és egyházközségünk számára is fontos szolgálatra szántuk el magunkat.

Abban a reménységben indultunk útnak, hogy az előttünk lévő sok-sok kilométer során óvó, áldó szeretettel kísér bennünket Isten, és ha majd megérkezünk, rögtön meghódíthatjuk a hegyeket és dombokat. Sosem éreztük magunkat egyedül, és minden baj nélkül találtuk meg szállásunkat. A fogadtatás is kedves volt, de sajnos az időjárás nem volt kedvező a betervezett kirándulások számára. Minden nap abban a reményben keltünk és feküdtünk, hogy nem halljuk az odakintről jövő jellegzetes sustorgást – ám szerda estig az eső csak esett, csak esett...

A délelőttre tervezett alkalmak (áhítat, bibliakör, éneklés) hiánytalanul követték egymást. Délutánonként viszont sem szabad mozgásra, sem természetjárásra vagy vidám sportversenyre nem volt lehetőségünk. Az első nagyobb mozgalmal esemény egy éjszakai túra volt, rögtön az eső megállta után. Másnap reggel pedig végre kimehettek a fiúk is focizni! A csütörtök délelőtti napsütéses órákat is kihasználtuk a Börzsöny felfedezésére, túrára, hegymászásra. Visszatekintve, nem vagyunk csalódottak, de mindez mégis olyan kevésnek tűnt eredeti reménységünkhöz mérten...

Mégis... Reménységen felül kellemsen és vidáman voltunk együtt ez alatt az esős, árvíz fenyegette hét alatt. A szomorúság délutánokat sok játék, tartalmas beszélgetés és csapatverseny töltötte ki.

Írásban közölhetjük egymással mindazt, amire a kimondott szó nem alkalmas, vagy szerettük volna, ha nyoma marad véleményünknek, kívánságunknak. Tehát lehetett üzenni egymásnak az ún. üzenő füzetek segítségével. Az „őrangyalok” különösen is kitéhettek magukért, hogy vedencük kedvében járjanak.

A csendes pihenés időszakában Jakab levelével ismerkedhettek meg a táborlók, s a négy csoport nem csak az étkezések előtt és után segédkezett, hanem az esti versengés során is számot adott felkészültségéről.

S ha ez sem így lett volna, Istenünk megszólító, elgondolkodtató, sokszor megítélő, ugyanakkor meg is bocsátó igéjét olvashattuk és beszélgethettünk a fiatalok életében aktuális kérdésekről. Feldolgozott és átbeszélgetett témáink voltak a kiscsoportokban: megbocsátás, szórakozás, pihenés, jövő, közösség. Közlebb kerülhettünk egymáshoz és Urunkhoz is.

Sokat énekelünk: az újabbak mellett természetesen voltak kedvenc dallamok, gyakran választott szerzemények. Olyan jó volt hallani a fiúkat és lányokat, akik minden szégyenkezés nélkül, bátran énekeltek az Úr Jézusról, az Úr Jézusnak! Bevallom, az én reménységemet felülmúlta az éneklőkedv.

Bizodalmunk az, hogy ez a pár nap lelki szempontból sem nem volt haszontalan. Azt most nem tudhatjuk, pontosan kinek mi kezdődött el az életében, vajon jelentett-e ez a pár nap hiterősödét vagy kérdések tisztázódását. De annyi bizonyos: Urunk sokakat szölongatott és készítetett igéjén keresztül a bizonyágtételre. A többi az Ő titka. Hitünk és reménységünk azonban, hogy Isten igéje igaz, amikor ezt mondja: „Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” [Ézs 55,10-11] Valamint Pál apostollal együtt valljuk: „... meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi a Krisztus Jézus napjára.” [Fil 1,6]

SÁMUEL híradó

Kedves Gyerekek!

Ne feledjétek: ahogyan szeptembertől folytatódik az iskolai tanulás, úgy folytatódik mindez „Isten iskolájában” is! Minden vasárnap 9.00 órakor várátok, testvéreitek, barátotokra, osztálytársatokra vagy akár szüleitekre és nagyszüleitekre is az Úr Jézus a Győry-teremben, hogy együtt hallgassunk Rá, ünnepeljünk, énekeljünk, játékos, ügyességi formában elsajátítsuk mindazt, amit Ő akar velünk megértetni. Szeretettel hívunk Benneteket!

Sámuel Csoport

Folytatás a 18. oldalról

alkossunk és őrizzük múltunk örökségét. Vegyük mindezt úgy, mintha az egykor Szentetornyát alapítók szólítanának fel bennünket mindeire! Észre kell venni, hogy amíg nincs jelen a közösségi erő, addig Szentetornyán sem történik semmi. Nem lesz közösségi élet, nem lesznek rendezvények, s a változatlanágba süllyedő faluban megáll az idő.

A hit, a templomok mindig is megtartó erőt jelentettek egy-egy település életében. Közösségszervező erejük ma is jelentős, ne hagyjuk ezt Szentetornyán sem elveszni! Ha nem teszünk semmit, ne is várjunk semmit.

Várjuk tehát a Szentetornyai Evangélikus Leánygyülekezetbe mindazokat, akik szeretnének kiemelkedni a közöny szürkeségéből, és szívesen csatlakoznának egy keresztyén közösséghez. Szeretnénk megtapasztalni, milyen a közösségi élet, milyen tenni valami ügyért, másokért, Szentetornyáért. Ügyünket Isten segíti, ebben bízunk!

Minden vasárnap délelőtt 8.30-kor istentisztelet a szentetornyai evangélikus templomban! Télen ugyanebben az időpontban a fűtött gyülekezeti teremben! Minden hónap első vasárnapján, valamint minden üdvtörténeti ünnep első napján ünnepeljük az Úr szent vacsoráját.

Szeretettel hívogatunk mindenkit az élet és az örök élet forrásához!

IV. Szélrózsa Ifjúsági Találkozó

Az előző esztendőben minden felnőtt és idősebb gyülekezeti tag képet alkothatott arról, mit jelent egy országos evangélikus találkozó. Sok előkészületi órát, áldozatvállalást és jó szervező-készséget igényel egy ilyen nagy horderejű esemény. Fiataljaink immár negyedik ilyen találkozója Kismaroson többeket vonzott egyházközségünkéből is. Voltak, akik pontosan a múlt évre emlékezve indultak útnak, mások visszatérő, elmaradhatatlan résztvevők, de olyanok is buszra szálltak, akiket egyszerűen csak a barátjuk, barátójuk hívott, s nem mondtak „nem”-et.

Mindenkinek számítnia kellett arra, hogy félig-meddig nomád körülmények közé kerül, ha rászánja magát a nagy útra. A sátrat, hálósátkot, meleg ruhát semmiképpen nem volt tanácsos otthon hagyni, de a kíváncsi, nyitott szívet, elmét sem. Ugyanis a Szélrózsa Ifjúsági Találkozó a szélrózsa minden irányából hívta a fiatalokat, de az előadókat, vendégeket is. Mindenki megtalálhatta a magának megfelelő sátrat, témát, közösséget, zenét. Aki csendre vágyott, az a nap bármely szakában elindulhatott egy erdei sétára, ahol bölcs mondások segítségével elmélkedhetett. Aki a lélek dolgaiban vágyott segítségre, azt a csendátorban lévő lelkesek fogadták közös beszélgetésre, imádságra, vagy egyszerűen csak lehetősége volt bibliolvasásra, távol a többiektől.

Aki a sportot kedveli, kipróbálhatta a kötélpályát, a tájfutást, vagy csapatversenyben vehetett részt. Ezt tették a „mi fiaink” is, akik a több napon át tartó focibajnokságon szépen szerepeltek – talán nem véletlenül, a lányok lelkes szurkolók voltak!

A legnagyobb nyüzsgés a kisszínpad, a kézműves sátrak és a Lehetőség Piacá körül volt: fő oka ennek a játéksátor központi elhelyezkedése és népszerűsége. Ismert játékokat lehetett itt játszani egyházunk legismertebb személyeivel, vagy pedig lehetetlenül vicces játékokat volt szabad kipróbálni, például a sumó!

A komolyabb előadók és fontos témák is figyelemfelkeltők voltak: a sok fórum-beszélgetés valamint az éjszakába nyúló „Nikodémusok órája” többek számára volt érdekesítő. Emellett a mi fiataljaink szívesen töltötték el együtt az időt: beszélgetve, túrázva, vagy a KIE-kávéházban, esetleg a nagyszínpad előtt, a zenés műsort hallgatva.

A reggeli és esti áhítatok úgymond megszábták napirendünket, és a közös étkezések során is „szemmel tartottuk egymást.”

Öröm volt számunkra, hogy az orosháziak között kisgyermek is voltak, illetve családok, akik ily módon töltötték el a nyári pihenést – feltöltekzésre szánva azt, amit sokak csak inkább csak szórakozással szeretnek kitölteni.

Az Evangélikus Élet a Szélrózsa után egy egész lapot szentelt az eseménynek, és talán vannak olyanok, akik a záró istentiszteletet is látták a televízióban, mivel azt élő, egyenes adásban közvetítették.

A négynapos IV. Szélrózsa után meg kell állapítani: nagy szükség van az ilyen jellegű eseményre, hiszen sok kisebb gyülekezetből érkező fiatal itt találkozik egyszerre több, vele egykorú keresztyénnel. Talán évek múltán most látták viszont egymást együtt táborozó, egymástól távoli gyülekezetekben élők. Emellett jó, ha látjuk, Ki a közös alap, az Úr Jézus, és felfedezzük, hogyan tisztelik és követik őt mások, miként fejezik ki hitüket dalban vagy versben, akár általunk ismert személyek, előadóművészek.

Az összegzésbe tartozik az is, hogy az orosházi „ifik” szívesen szolgálnak, tesznek-vesznek. Ezekben a napokban is kitűnt: együtt lenni igei alkalmakon, testmozgás során vagy csak közösen, hallgatóként is jó, de nagyon jó együtt szolgálni. Most is sátrat vertek és bontottak, székeket és asztalokat állítottak be a Lehetőség Piacá számára, illetve plakátoltak. Remélem, hogy még sok ilyen találkozóhoz vehetünk részt, és minél többször bizonyíthatja ez a korosztály a rátermettségét és készségét a szeretetben való szolgáltra: legyen szó szervezésről, éneklésről, vagy kétkézi munkáról.

GYÜLEKEZETI ALKALMAINK

- Minden vasárnap 9.00 órától gyermek istentisztelet a Győry-teremben.
- Minden vasárnap 10.00 órától istentisztelet a templomban.
- Minden kedden reggel 8.00 órától reggeli könyörgés, áhítat a tanácsteremben.
- Minden csütörtök este 18.00 órától istentisztelet a tanácsteremben (Október 1-jétől 17.00 órakor!)
- Minden pénteken reggel 8.00 órától reggeli könyörgés, áhítat.
- Minden szombaton délután 16.30-tól a tizenéves ifjúság, este 19.30-tól pedig a felnőtt ifjúság összejövetelére kerül sor.

Nagyon komolyan vesszük az Úr szent vacsorájának ünneplését! Minden hónap első vasárnapján ünnepeljük az Úr Jézus testét és vérért, és magunkhoz vesszük azokat bűneink bocsánatára, a Vele, valamint az egymással való közösség ápolása érdekében. Adventi és böjti időszakban pedig minden vasárnap ünnepeljük az Úr szent vacsoráját. Az anyaggyülekezeten kívül még négy leánygyülekezetben tartunk istentiszteletet:

- Szentetornyán minden vasárnap 8.30 órától.
- Rákóczi-telepen minden vasárnap 8.30 órától.
- Csanádapácán minden vasárnap 10.30 órától.
- Kardoskúton minden vasárnap 14.00 órától.
- Minden hónap első vasárnapján Monori tanyákon a könyvtár helyiségében tartunk istentiszteletet, 14.00 órától.

Még egy istentisztelet időpontja kérdéses, és a gyülekezet igét hallgatni akaró tagjainak kérésétől függ: a nyári időszakra átmenetileg felfüggesztettük a vasárnap esti istentiszteleteket, mert az a nagyon érdekes megfigyelésünk volt, hogy amennyire örövendetesen javult a délelőtti alkalmaink látogatottsága, annyira megfogyatkozott a vasárnap esti istentisztelet iránti igény. Nem tagadjuk, hogy idén több hónapon keresztül nem is egy olyan vasárnapi esténk volt, hogy „csak” a hivatalból kötelezettek (lelkész, kántor és egy munkatársunk) voltak jelen az istentiszteleten. Ekkor döntöttünk úgy, hogy egy időre, így a nyárra felfüggesztjük a vasárnap esti alkalmakat. Am amennyiben alapos igény mutatkozik rá, és többen is kéri, hogy szeretnének esti alkalmat vasárnap is, akkor nagyon szívesen bevezetjük az ősz folyamán, például október 1-jétől.

Átmeneti szállás

Új otthonunk lett, átmenetileg

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat által működtetett Családok Átmeneti Otthonában kilenc család számára biztosítanak átmeneti szálláslehetőséget. Az intézmény célja, hogy a család krízishelyzetben is együtt tudjon maradni.

Minden itt lakó család életében bekövetkezett egy trauma, ami miatt kénytelenek voltunk ezt a megoldást választani, hátrahagyva otthonunkat, szeretteinket, munkánkat.

Az otthonba való bekerülés után a gondok, bajok, sokkal elviselhetőbbek, hiszen nemcsak kézzel fogható segítséget kapunk, hanem sokszor lelki támaszt is. Itt minden családnak saját szobája van, viszont a WC-t, fürdőszobát, konyhát, ebédlőt közösen használjuk.

Mindenki számára nagy segítség volt a munkatársaktól gyermekeink iskolába íratása, és új munkahelyek keresése. Próbáljuk a mindennapjainkat úgy élni, mint mások, viszont tudjuk azt, hogy dupla annyit kell teljesítenünk, mint annak, aki nem itt lakik, hiszen a nap 24 óráját felügyeletben töltjük.

A gyerekeknek nagyon sok játékra, foglalkozásra, iskolaidő alatt korrepetálásra is alkalom nyílik. Mi, felnőttek sem

maradunk ki a jóból, a farszto nap után a kitűzött és megbeszélte időpontban játékokat és közös beszélgetést folytatunk a munkatársakkal, ami nagyon jó kikapcsolódást biztosít a számunkra.

Azt gondolom, minden lakó szívből jövő hálával tudja csak megköszönni azt, hogy működik ilyen otthon hazánkban, és nekünk ez az orosházi lehetőség adott arra, hogy a problémák bekövetkezéséskor ideköltözhesünk.

Megköszönjük azt is, amit az Orosházi Evangélikus Egyházközség tagjai olyan szívesen adományoztak a családok és az intézményünk számára. Ezek olyan felajánlások, adományok, ajándékok, amelyeknek nagyon nagy hasznát tudjuk venni, legyen az játék, műszaki cikk, élelmiszer vagy ruhanemű.

Végül külön megköszönjük azt, hogy az otthonban dolgozik 9 fő, akik munkaidejüket maximálisan kitöltik, hogy mi nyugodtabb életet élhessünk itt tartózkodásunk ideje alatt, és a körülményekhez képest otthonosan is érezhessük magunkat. Minden munkatársból a szeretet, a kedvesség és az önzetlen segítőkészség árad, amit emberfeletti erővel igyekeznek mindig teljesíteni. Hálásak vagyunk érte.

Mónika

Gyerekszaj az otthonban

Legkedvesebb nyári élményem

Egy szép napsütés napon, július 14-én eljött hozzánk egy rendőr néni. Gyermekek és felnőtt KRESZ-lapokat töltöttünk ki. Izgalommal vártuk a kerékpárversenyt, amin két gyerek és egy felnőtt versenyzett. A verseny után következett az ajándékosztás. Mindenki nagyon jól érezte magát. Amikor elment a rendőr néni, akkor mindenki a játékával játszatott.

[Loretta]

Egy vasárnap délelőtt, július 14-én eljött egy rendőr néni hozzánk. Megkezdődött a játékos vetélkedő. Először gyerek és felnőtt tesztlapokat töltöttünk ki. Ezt követte a kerékpárverseny. Nagyon izgatottan vártuk az eredményhirdetést. Mindenki nagyon örült a kapott ajándékoknak.

[Bianka]

Az első játék szójáték volt. Abban a játékban felnőtt és gyerek vehetett részt. A második játék az akadályverseny volt, melyet kerékpárral lehetett megtenni. Mindenki különböző ajándékot kapott, pl. tolltartót, füzettartót, füzetet, teaízestőt, és még sok más. Nagyon örültünk ennek a vidám, játékos vasárnapnak.

[Mercédesz]

Nyugtalan világ – Nyugodt sziget

Acímben szereplő ellentétek jellemzik óvodánk mindennapjait. A nyári takarítási szünet mozgalmasan telt, hiszen újabb felújítási munkálatokat végeztünk óvodánkban. Az öltözőhelyiségek, a folyosók és a lépcsőház burkolatának felújításával a belső épület-átalakítási munkálatok végére érkeztünk. Újabb csoportszoba kialakítását is a nyári hónapokban valósítjuk meg, hiszen a megemelkedett gyermeklétszám ezt indokoltá teszi.

Óriási öröm számunkra, hogy a szülők nagy érdeklődéssel, nyitottsággal, és a keresztyén nevelés iránti igénnel írárták be gyermekeiket hozzánk, az evangélikus óvodába.

Isten kegyelmének és szeretetének jelét látjuk abban, hogy egyre több fiatal szülő érzi úgy, hogy ebben a nyugtalan, zaklatott világban gyermekét egy keresztyén értékrend alapján nevelő intézményben tudhatja csak biztonságban. Ott, ahol óvodásaink – az egyetemes értékek mellett – szeretetteljes, barátságos légkörben nevelődnek. A Biblián keresz-

tül megismerik az Úr Jézust, s megismerkednek a vallásos élet lehetőségével.

Hálával gondolunk gyülekezetünk segítő anyagi és erkölcsi támogatására, amelynek segítségével sikerült az idén az újabb csoportszobát berendeznünk, és a felújítási munkálatokat elvégeznünk.

Nagy izgalommal várjuk a tanév elején a kiscsoportosokat, hiszen számukra óvodánk egy új világ, ahol sok esetben először élik meg a gyermekek a szülőktől való elválást.

Ezért van különösen nagy jelentősége annak, hogy a szülői ház elfogadja az evangélikus egyház segítségét gyermekei neveléséhez.

Óvodánk felnőtt közössége mintegy 12 éve dolgozik az egyházi program alapján. Van tehát már „múltunk”, vannak pozitív visszajelzések arról, mennyire sokat jelent a keresztyén nevelés a családok életében. Mindannyian érezzük munkánk során a felelősséget, hiszen hitünk megvallásával, egyéni életünk példájával állunk a szülőkhöz.

Egy nyugtalan, zaklatott, értékvesztéssel küzdő világban kínálunk lehetőséget a nyugodt, harmonikus életvitelre gyermekeink és a szülők számára, Isten teremtett világában, a szeretettel való nevelés krisztusi útján járva.

A már magunk mögött hagott augusztus igéjét – „Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk.” [1Jn 3,1] – sajátunkénak érezve kérjük testvéreink támogató szeretetét további munkánkhoz is!

Révészné Tóth Erzsébet, óvodavezető

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Gajdán Róbert Lajos és Pavló Anita leánya:

LILI ANITA 2002. május 12.

Szász István Mihály és Varga Juszti leánya:

RITA 2002. május 19.

Nagy Gábor és Szemenyei Edit leánya:

ANDREA 2002. május 25.

Mészár Zoltán és Oláh Anikó Tünde fia:

RICHÁRD 2002. május 25.

Farkas János és Tóth Mariann Krisztina leánya:

RÉKA 2002. május 30.

Hegedűs István és Tóth Anikó Éva fia:

MILÁN 2002. május 30.

Varga László és Draveczi Ildikó fia:

GÁBOR 2002. június 2.

Fazekas Gábor és Bessenyei Angelika fia:

DOMINIK GÁBOR 2002. június 16.

Baranyi László és Rideg Edít leányai:

RÉKA és ÁGNES 2002. június 23.

Gombos József és Varga Magdolna leánya:

PANNA KATA 2002. június 23.

Szepesi Sándor és Kiss Gabriella leánya:

PETRA 2002. június 23.

Pálesz Zoltán és Vincze Mária leánya:

SZILVIA 2002. június 30.

Bakos József és Tolnai Ilona leánya:

BETTINA 2002. június 30.

Szabó György és Iványi Erika Éva leánya:

ANNA 2002. június 30.

Szabó Imre és Vichor Andrea leánya:

FRANCISKA LUCA 2002. június 30.

Zsákai Tibor és Papp Anita leánya:

RÉKA ANITA 2002. július 7.

Bacsa József és Horváth Éva fia:

JÓZSEF 2002. július 7.

Lajkó Tivadar és Tóth Márta leánya:

TÍMEA 2002. július 14.

Dr. Dancsó József és Soós Ilona Mária leánya:

DOROTTYA 2002. július 21.

Horváth Attila és Péntes Krisztina leánya:

ESZTER RÉKA 2002. augusztus 11.

Bagi Tamás és Mislai Mária leánya:

SÁRA 2002. augusztus 11.

Szilágyi Mihály és Héjja Ildikó fia:

LEVENTE 2002. augusztus 11.

Lalik Tibor és Baricsa Henriett leánya:

VIVIEN KITTI 2002. augusztus 11.

Danholm Fraser és Gulyás Éva fia:

ERIK 2002. augusztus 17.

Nagy Róbert és Györgyi Szilvia leánya:

LUCA RÉKA 2002. augusztus 25.

Gombkötő István és Zentai Anna leánya:

ORSOLYA ANNA 2002. augusztus 25.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Molnár Béla és Dr. Dán Anett 2002. június 22.

Jank József János és Rideg Katalin Mária 2002. július 6.

Katona Péter és Horváth Margit 2002. július 13.

Bánfi László és Cseh Ildikó 2002. július 20.

Hegedűs Zoltán és Tóth Hajnalka 2002. július 20.

Horváth Tamás és Vass Ildikó 2002. augusztus 3.

Kárpáti Zoltán és Gulyás Szilvia 2002. augusztus 9.

Árus Norbert és Seres Angelika 2002. augusztus 10.

Kecskés Norbert és Boros Judit 2002. augusztus 24.

Ambrus Péter és Dr. Ilovsky Adrienn 2002. augusztus 24.

**ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ÖKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!**

TEMETÉSEK (2002. május 12.–2002. augusztus 25.)

Bulla József, Kardoskút (87) · özv. Szabó Ádámné (Varga Julianna 87)

· Gyuró Jánosné (Tóth Katalin 82) · Rajki Tóth Lajosné (Kiss Etelka

Emília 75) · Tóth Mihályné (Dénes Etelka 90) · Szemenyei József (63) ·

Süle Antal József (76) · Tóth Benedek György (59) · Annus Gáborné

(Papp Magdolna 51) · Friedrich Stempfner (79) · Fekete Bálint (88) ·

özv. Banka Ferencné (Bor Erzsébet 87) · Pusztai Józsefné (Hideg

Hajnalka 48) · Kádas Mihály (43) · Szokolai Józsefné (Varga Etelka

80) · özv. Berta Imréné (Vági Ilona Sára 77) · Dávid Tibor (57) ·

Petrucc Györgyné (Lucz Eszter 79) · Sárközi Bálintné (Kovács Irén 76)

· Gombkötő Pál (84) · Borgulya Ágnes (28) · Danicska József (82) ·

Hajdú Sándor (84) · Kulcsár Antal (82) · özv. Bíró Györgyné (Bor

Margit Etel 78) · Trucz Mihályné (Melis Mária 83) · Szendi Horváth

Bálint (81) · Szabó Kálmán (67) · Bak Sándorné (Szabó Rozália 89) ·

Bonyhádi Ferenc (81) · Mórocz Ferenc (59) · Görbics Gyula (54) ·

Budinszki József (82) · özv. Kádas Mihályné (Drahota Julianna 67) ·

Oskó Jánosné (Héjja Julianna 92)

**A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]**

†

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA 2002. május 12.–2002. augusztus 23.

Benkő Istvánné, Salgótarján	500 Ft	Czikora Emília	1000 Ft
Pörneki József	2000 Ft	Bakosné Szemenyei Sára	1000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	500 Ft	Nagy Sándorné	1000 Ft
Kovács Istvánné	1000 Ft	özv. Makula Istvánné	500 Ft
Kulcsár Jánosné	1000 Ft	Kovács Pálné	500 Ft
Evangelikus Általános Iskola és Gimnázium	5000 Ft	Szikora Józsefné	1000 Ft
Szilágyi Sándorné	1000 Ft	Szabó Jánosné	500 Ft
Berta Imréné	1000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft
Petóné Rácz Erzsébet, Budapest	1000 Ft	Kovács Ferencné	500 Ft
Dr. Kiss A. Sándor, Szeged	6000 Ft	Berta Éva	1000 Ft
Dr. Buda István és Endre Ferencné	5000 Ft	Tóth János és felesége	1000 Ft
Szalay Judit	500 Ft	Tóth Lenke	2000 Ft
Szalay József	5000 Ft	Lázár Jánosné	500 Ft
Molnár Mihály, Békéscsaba	500 Ft	Szász Antal	1000 Ft
Sin Ida, Győr	3000 Ft	Török Sándor, Franciaország	5000 Ft
Tompa Istvánné	1000 Ft	Szász János	1000 Ft
Szula Mihályné	1000 Ft	Dr. Ravasz Károly	1000 Ft
Brebovsky Gyula, Budapest	2000 Ft	Pleskó Pál	1500 Ft
Törös Antalné	1000 Ft	Dénes József és neje	1000 Ft
Csepregi Sándorné	1000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	8900 Ft
Nemes Endréné	500 Ft		
Kovács Imréné	1000 Ft		

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei fel-
ügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomatás:** Iniciale Bt., Orosháza